

8/2013

Porin Kirkkosanomat

Narnia-kirjojen sanomaa, sivu 4. Pyhäinpäivänä musiikkia ja iltakirkkoja, sivu 11.

Luther nyt

Martti Luther muutti maailmaa 500 vuotta sitten. Teljän kirkkonäytelmä tuulettaa ja päivittää käsityksiä reformaatiosta. Kantaesitys 27. lokakuuta.

Sivut 8-9.

Näyttelyissä lasten kuvia Keski-Porin kirkosta ja Porin Teljän historiaa, sivu 13.

24.10.2013

On pursi irronnut

Olemme saaneet tänä vuonna kauniin kesän ja sen perään kauniin syksyn. Ruska on värjännyt puut ja kirkkaan matalalta paistavan auringon sivuvalo on korostanut puiden kauneutta. Samanaikaisesti pimeys lisääntynyt ja luonnon kasvukausi päättyy.

Suomessa olemme tottuneet vahvoihin vuodenaikoihin, jotka rytmittävät elämää. Vuodenaikojen vaihtelun ovat monet runoilijat liittäneet ihmiselämän kuvauksiin. Puhutaan elämän keväästä ja kuluva ruoho on elämän katoavaisuuden kuva. Tuntuu jotenkin luonnolliselta, että kuolemasta puhuvat juhlat sijoittuvat syksyyn.

Kuolema merkitsee elämästä luopumista. Raskaalta tuntuu erityisesti läheisen ihmisen kuolema. Tapaturmainen tai äkillinen läheisen kuolema koskettaa syvältä elämän perusturvallisuutta. Monessa tilanteessa on vaikea todeta, että kuolema on osa elämää, vaikka sen järki hyväksyisikin.

Suomessa suurin osa kuolleista siunataan kirkallisesti haudataan. Uskon, että siinä on kyse monen suomalaisen perustunnosta, että kaikki ei pääty kuolemaan. Tämä tulee esiin monissa kukkanauhojen ja adressien säkeissä, joissa raamatunlauseilla tai runojen kielellä puhutaan kuolemasta matkallelähtönä ja kerran vielä perille pääsystä.

Pyhäinpäivä tuo kuoleman todellisuuteen toivon, joka antaa voimaa tähän elämään ja luo uskoa taivaan todellisuuteen. Kun luonnon kiertokulku syksyllä tuo esiin elämän katoavaisuuden, niin samalla tavoin kevät kertoo uuden elämän mahdollisuudesta. Pyhäinpäivä tuo tämän toivon keskelle pimeyttä ja elämän päättymistä. Toivon, että suomalaisilla on jatkossakin mahdollisuus haudata omaisensa tässä jälleennäkemisen toivossa.

Kari Erkkola
päätoimittaja
kari.erkkola@evli.fi

s u o j a t i e

Valoa pimeään

Pyhäinpäivän kynttilät kertovat, miten sukupolvien ketju linkittyy toisiinsa ja Jumalan ja Jumalan omien näkymätön ja näkyvä maailma yhdistyvät.

Vien kukkia läheiseni haudalle. Varovasti otan kukan pois ruukusta, kaivan maahan kuopan ja istutan kukan siihen kohtaan. Seuraavaksi on havujen vuoro. Asettelen ne hiljaisuuden vallitessa haudalle reunustamaan hautaa. Sitten sytytän kynttilän lyhtyyn. Hento liekki lepattaa tuulessa.

Pysähdyn ja vedän keuhkot täyteen raikasta syysilmaa. Hiljaisena katselen hautakiveä, ajatukseni rakkaan ihmisen, jo poissuoluneen, luona. Kaipaus kaivertaa rintaa ja kynelevät tulevat silmäkulmiin. On iso Ikävä. On lohdullista käydä rakkaan ihmisen haudalla, tuntuu kuin pääsis lähemmäs häntä. Rakasta, jota ei voi enää nähdä, jonka ääntä ei voi enää kuulla ja jolle ei voi enää kertoa miten paljon häntä rakastan.

Viipyliden haudalla ja katselen hennosti lepattavaa kynttilän liekkiä. Kynttilän liekki suuntaa ajatukseni kohti Jumalaa vieden kaipaukseni ja suruni Jumalalle. En ole ainoa, joka on tullut pyhäinpäivänä muistelemaan rakasta tai rakkaita jo poissuoluneita läheisiään. Katsellessani ympärilläni näen, kuinka kynttilöiden liekit haudoilla valaisevat koko hautausmaahan.

Nämä sytytetyt kynttilän liekit tuokivat ympärille paitsi valoa, myös viestittävät minulle lohdutusta ja toivon kipinöitä. Pimeydessäni kaipauksen ja surun keskellä voin turvautua Häneen, joka on Raamatussa luvannut olla omiensa kanssa maailman loppuun asti ja antaa meille tulevaisuuden ja toivon.

Valo loistaa pimeydessä, pimeys ei ole saanut sitä valtaansa.

Johanneksen evankeliumi 1:5

Pyhäinpäivään, jona muistelemme edesmenneitä rakkaitamme, kuuluu Matteuksen evankeliumin luvun 5 eli vuorisäärnan kohta autuaksi julistamisesta. Autuus eli pelastettu on Raamatun mukaan se, joka pysyy Kristuksessa Jeesuksessa vaikeimpienkin aikojen edessä. Meillä on valo, lupaus ja toivo evankeliumin sanassa, joka vakuuttaa, että murheelliset saavat lohdutuksen ja kärsivälliset perivät maan. Jumala antoi Jeesuksen maailmaan sovitushetken meidän kaikkien Kristukseen uskovien pyhien jo poissuoluneiden ja meidän vielä täällä olevien puolesta. Näin uskovien sukupolvien ketju linkittyy toisiinsa ja Jumalan ja Jumalan omien näkymätön ja näkyvä maailma yhdistyvät. Jumalan lupaus Pojassaan Jeesuksessa Kristuksessa saa kantaa minua niin ilojen kuin surujenkin hetkinä. "Valo loistaa pimeydessä, pimeys ei ole saanut sitä valtaansa." (Joh. 1:5)

Nostan katseeni iltataivaalle ja mietin seuraavan kappaleen sanoja Jumalan omana näkymässä ja näkymättömässä maailmassa:

Olen kuullut, on kaupunki tuolla/ Yllä maan, päällä pilvien usvain/ Luona välkkyvään taivasten rantain/ Siellä kerran, ah, olla mä saan.

Olen kuullut, on maa ilman vaivaa/ Ilman kyyneitä, taistoa, huolta./ Kipu, sairaus, tuskaa ei tuota/ Siellä kerran, ah, olla mä saan.

SINI-MAARIA KAUPPI
LÄNSI-PORIN VS. SEURAKUNTAPASTORI

Pyhäinpäivää vietetään 2. marraskuuta.

Raiho Salmijärvi

i k k u n a p e n k k i

Hilma-mummin kädet

Eräänä päivänä minulle tuli aivan pakahduttava ikävä Hilma-mummini ja varsinkin hänen käsiään; suonikkaita, kummikkaita ja ankan työn kovettamia, mutta samalla hyvin lempeitä, viisaita ja eletyn elämän sisuunnuttamia.

Minä muistan, että Hilma-mummin käsissä asui rakkaus. Jokainen sormenpää spaisi hellästi, milloin pientä poskea, milloin nenänykeröä tai pyyhkäisi silmille valahtaneet, liian pitkiksi kasvaneet otsahiukset, varovasti sivuun. Mummin käsin kosketus oli aina lempeä, myös silloin, kun se oli luja.

Katselin sitten omia käsiäni, vielä aika pehmeitä, kuitenkin jo suonikkaita ja vähän elämän rypistämiä, ja mietin tuleekoahan niistä koskaan samanlaiset kuin mummin maailman kauneimmat kädet olivat. En tiedä... ehkä... toivottavasti.

Mummin kädet kertoivat eletystä elämästä, maalaistalon emännän elämästä, kuuden lapsen äidin elämästä. Ne kädet kertoivat nöyrän ja avuliaan minin elämästä, kotirintamalla pelänneen ja miehenkin työt tehneen

ihmisen elämästä, kahden lapsensa kuoleman syvästi haavoittamasta elämästä. Lopulta Hilma-mummin kädet kertoivat 93 vuotta kestäneestä elämästä, joissa ilon ja surun viivat olivat kietoutuneet yhteen kuin osoittaakseen, että toista ei ole olemassa ilman toista. Mummini kädet siis kertoivat aika erilaisesta elämästä kuin omani on ollut.

Mikä minun käsiäni ja mummini käsiä voisi yhdistää?

Rakkaus? Eletyn elämän tuoma sisu? Ehkä myös suru, jo koettu ja vielä edessä odottava.

Jospa minunkin käsitäni voisi joskus näkyä myös eletyn elämän kauneus uurreissa, rypyissä ja kovettumissa, mutta ennen kaikkea kosketuksen lempeydessä, voi kuinka toivoisinkaan sitä.

Uskon tietäväni yhden asian, joka meidän käsiämme yhdistää; se on rukous.

Mumminle usko merkitsi hiljaista, yksinkertaista, ja nöyryä mutta samalla pyhää suhdetta Jumalalle. Se oli aina hänen

elämässään läsnä, vaikka hän ei siitä sen suurempaa numeroa tehnytäkään.

Usko merkitsi mumminle luottamusta Jumalan varjelukseen ja viisauteen sekä rukouksen voimaan.

Kun muistelen mummini käsiä ja katselen näitä omiani, toivon, että myös minun käsiäni voisi asua rakkaus, lempeä kosketus ja luottamus Jumalan viisauteen ja rukouksen voimaan. Sillä tavoin käsitäni tuli kauniit.

ELINA KAUNISTO
VS. SAIRAALAPASTORI

Porin Kirkkosanomat

Julkaisija: Porin evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä. **Päätoimittaja:** Kari Erkkola. **Toimitussihteeri:** Maija-Leena Seppälä. **Toimitusneuvosto:** Porin seurakuntien viestintä neuvottelukunta. **Osoite:** Hallituskatu 9 b, 28100 Pori. **Puhelin:** 0400 309 815 **Internet:** www.porievli.fi. **Sähköposti:** tiedotus@porievli.fi **Kustantaja:** Kotimaa Oy, PL 279, 00181 Helsinki. **Jakelu:** Itella posti oy. Jakeluhuomautukset Itellalle. **Ilmoitusmyynti:** Jaana Mehtälä, p. 020 754 2309, 040 509 4962, faksi 020 754 2343. **Yksitystilaus:** 8 euroa vuosikerta. **Seuraava numero ilmestyy 21.11.2013**

Piispanarkastuksen loppupuheenvuorojen jälkeen Noormarkun seurakuntaneuvoston varapuheenjohtaja Kristiina Huhtanen ja kirkkoherra Kari Penttinen (seisomassa) kiittivät lääninrovasti Heimo Hietasta, asessori Tapani Erämajaa, piispa Kaarlo Kallialaa ja notaari Tuire Asoa.

Noormarkkulaista yhteishenkeä

Piispanarkastuksessa etukäteen paljon paperityötä. Tarkastuspäivät sujuivat leppoisasti.

Piispanarkastus osuu seurakunnan kohdalle vain kerran kymmenessä vuodessa. Noormarkun varsinaiset tarkastuspäivät olivat 18. ja 20. lokakuuta. Iso tapahtuma vaatii kuitenkin pitkän valmistautumisen. Jo toukokuussa Noormarkun seurakuntaneuvosto lähetti Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituliin ehdotuksensa piispanarkastuksen ohjelmaksi. Perinteisesti piispa neuvottelee seurakunnan työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kanssa sekä tapaa seurakuntalaisia. Neuvotteluissa pohditaan seurakunnan toiminnan painopisteitä, työn kehittämistä sekä hallintoa ja taloutta.

Nykypäivän piispanarkastus on sita, että ulkopuolelta tulee väkeä, joka katsoo seurakunnan toimintaa periaatteesta myönteisesti, mutta toisenlaisesta perspektiivistä kuin paikalliset. Piispanarkastuksesta jää mietittävää seurakunnalle, muotoili piispa Kaarlo Kalliala.

Ennen varsinaisia tarkastuspäiviä olivat asessori Tapani Erämaja ja lääninrovasti Heimo Hietanen käyneet tarkastamassa seurakunnan taloutta, hallintoa ja kiinteistöjä. Tuomiokapituliasta hiippakuntasihteerit olivat tavanneet Noormarkun seurakunnan työehtoisin.

Yhtymään nopealla aikataululla

Noormarkun seurakunnasta tuli osa Porin seurakuntayhtymää vuonna 2010.

Liittyminen tapahtui äkkiä, joten hiomista riittää, arvioi asessori Tapani Erämaja piispanarkastuksen päätöskokouksessa sunnuntaina.

Erämaja oli etukäteen perehtynyt seurakuntakertomukseen, pöytäkirjoihin ja muihin dokumentteihin. Myös kiinteistöistä hän oli kiertänyt. Hänen mielestään Noormarkussa on sopivan kokoinen työehtoisuus, virkkoja ei ole täyttämättä. Vapaaehtoisilla on seurakuntatyössä iso rooli.

Yhtymämalli on keventänyt hallintoa. Seurakuntaneuvosto keskustelee myös ruhon-

Ajatus ystävydestä esittivät 3. ja 4.-luokkalaista.

juuritusasioista. Jos johtokunnat muutettaisiin toiminta- tai vastuuryhmiä, kevenisi hallinto entisestään, hän ehdotti.

Tarkkoja lukuja Erämaja ei ollut etukätesaineistosta löytänyt, mutta arveli toimintamäärärahojen jonkin verran supistuneen. Toisaalta myös noormarkkulaisten maksama kirkollisvero on laskenut Pori-liitoksessa.

Pappila on korjattu kauniilla tavalla. Ja muutenkin kiinteistöt ovat hyväkuntoisia. Lasten päiväkerhotiloihin tarvittaisiin ikkunaremonttia.

Piispa tarkastettavana

Noormarkun yhtenäiskoulun 1-6-luokkalaista ja eskarilaiset olivat valmistautuneet piispa Kaarlo Kallialan vierailuun harjoittelemalla lauluja, laatimalla ajatuksia ystävydestä ja hiomalla piispalle ja kirkkoherralleen Kari Penttiselle kysymyksiä.

Turhaan piispat eivät vitsaile, että piispanarkastuksessa on usein kysymys piispan tarkastamisesta. Näin kävi Noormarkun koulullakin. Lasten kysymyspatteristoon haluttiin vastaukset piispan ohella kirkkoherralta. Piispa Kalliala totesi alussa, että vaike-

at kysymykset voi tehdä kirkkoherralle. Ensimmäinen oppilaat halusivat tietää piispan työstä. Henkilökohtaisiin kysymyksiin koululaiset olivat kehitelleet neljä vaihtoehtoa, joista piti valita.

Leviä kiinnosti, mitä paikkaa piispa ja kirkkoherra haluavat jalkapallokentällä pelata. Piispa ilmoittautui liberoksi ja kirkkoherra hyökkäyspelajaksi, koska olisi kiva tehdä maaleja.

Heidi kysyi talviurheilusta, jolloin piispa ilmoitti joskus lasketelleensa, kirkkoherra tyytyi ratikellekkaan.

Matti halusi tietää, mitä kotitöitä vieraat tekivät. Piispa Kalliala kertoi mieluiten pesivänsä pyykkiä, mutta sitä ei kysymysten vaihtoehtoisissa ollut, joten hän valitsi imuroinnin. Kirkkoherra Penttinen ilmoitti tiskaavansa mielellään.

Entä jos pitäisi mennä oppitunnille, niin mikä kiinnostaisi?

Piispa huomasi, ettei uskontoa ollut tarjottu vaihtoehtoisissa. Hän sanoi menevänsä erittäin mielellään historian tunnille. Historia kiinnosti kirkkoherraa. Hän kuitenkin päätyi matematiikkaan, sitä kun pitäisi osata hänenkin työssään.

Nyt ei oppitunteja ollut tarjolla, sillä heti piispanarkastusvierailun jälkeen koululaiset lähtivät syyslomalle.

TEKSTI JA KUVAT
MAIJA-LEENA SEPPÄLÄ

Päivystävältä papilta keskusteluapua

Papin saa takuuvarmasti kiinni keskustelua varten soittamalla numeroon 044 5572774. Numerosta vastataan maanantaista perjantaihin klo 9-15. Puhelu ohjataan päivystävälle papille, jos hän on varattu, niin puhelu siirtyy seuraavalle.

Päivystävä pappi Porissa -toiminta alkoi viime vuoden tammikuussa. Numero on tarkoitettu keskustelua kaipaaville. Esimerkiksi kirkollisiin toimituksiin ja muuhun toimintaan liittyvät asiat hoituvat edelleen seurakuntatoimistojen ja pappien omien puhelimenumeroiden kautta. Iltaisin keskusteluapua saa Palvelevasta puhelimesta, jonka valtakunnallinen numero on 01019 0071.

Mikä piispanarkastus

Turun arkkihiippakunnassa käytäntönä on, että piispanarkastus toimitetaan kerran kymmenessä vuodessa.

Piispanarkastuksessa seurakunta saa ulkopuolista tukea toiminnan tarkasteluun ja kehittämiseen.

Suurin työ on tehty jo ennen varsinaisia tarkastuspäiviä, sillä seurakunta valmistautuu tarkastukseen raporttimalla toiminnastaan monia lomakkeita täyttämällä.

Porissa seuraava piispanarkastus on Teljän seurakunnassa 17. ja 19. tammikuuta 2014.

Työntekijävaihdoksia

Porin Teljän seurakunnan kanttorina on aloittanut Pia Ylitalo-Maunula. Länsi-Porin kanttoriksi on valittu Leelo Lipping. Kanttorivalinnat tekee jokaisen paikallisseurakunnan oma seurakuntaneuvosto. Porin Teljän kanttori Heli Lehtonen ja Länsi-Porin Antti Yrjölä ovat jääneet eläkkeelle.

Länsi-Porin seurakunnassa on sijaisjärjestelyjä. Kappalainen Elina Kaunisto toimii vs. sairaalapastorina loppuvuoden ajan. Seurakuntaneuvosto on valinnut Länsi-Porin papiston täydennykseksi teologian maisteri Hanna Kärmerannan.

Länsi-Porin diakoniatyössäkin on muutoksia. Pitkäaikainen diakoniatyöntekijä Jouni Kivimaa on anonut virkavapautta keväseen asti. Vs. diakonissa toimii marraskuun alusta alkaen Kirsi Keskinen.

Eläkkeelle ovat siirtymässä Pihlavan seurakuntapastori Hannu Dietrich 30. marraskuuta tänä vuonna sekä Porin seurakuntayhtymän pastori Osmo Kauppinen elokuun 2014 alussa.

Yhteinen kirkkovaltuusto on lokakuun kokouksessaan hyväksynyt virkajärjestelyjä uuteen Meri-Porin seurakuntaan. Kuluva vuoden joulukuusta alkaen Pihlavan seurakuntasihteerin virka muutetaan osa-aikaisesta kokoaikaiseksi viraksi. Ahlaisten ja Reposaren seurakuntaan perustetaan seurakuntapastorin virka. Ahlaisten ja Reposaren vs. kirkkoherraksi nimetään Heimo Hietanen sen jälkeen kun uusi seurakuntapastori aloittaa.

Nenäpäivässä myös kirkon järjestöjä

Nenäpäivä-kampanja huipentuu 8. marraskuuta järjestettävään nenäpäivään. Nenäpäivä-kampanjan järjestää Ylen Hyvä Säätiö, ja se kerää varoja kehitysmaiden lasten auttamiseksi.

Nenäpäivä-toiminnassa on mukana yhdeksän järjestöä, jotka vievät avun tehokkaasti perille: Suomen UNICEF, Kirkon Ulkomaanapu, SPR, Pelastakaa Lapset, Plan Suomi Säätiö, Fida International, Suomen Lähetysseura, Solidaarisuus ja SASK. Avustusvarat käytetään lasten koulutukseen ja terveydenhuoltoon sekä perheiden aseman vahvistamiseen. Yleisradio tukee Nenäpäivää ohjelmatoiminnallaan.

Päivystävältä papilta keskusteluapua

Papin saa takuuvarmasti kiinni keskustelua varten soittamalla numeroon 044 5572774. Numerosta vastataan maanantaista perjantaihin klo 9-15. Puhelu ohjataan päivystävälle papille, jos hän on varattu, niin puhelu siirtyy seuraavalle.

Päivystävä pappi Porissa -toiminta alkoi viime vuoden tammikuussa. Numero on tarkoitettu keskustelua kaipaaville. Esimerkiksi kirkollisiin toimituksiin ja muuhun toimintaan liittyvät asiat hoituvat edelleen seurakuntatoimistojen ja pappien omien puhelimenumeroiden kautta. Iltaisin keskusteluapua saa Palvelevasta puhelimesta, jonka valtakunnallinen numero on 01019 0071.

Vastuuviikko asekauppaa vastaan

Vastuuviikko on Suomen kaikkien kirkkojen ja monien kristillisten järjestöjen ihmisoikeuskampanja, jossa kirkot toimivat oikeudenmukaisemman maailman puolesta. Vastuuviikko on vuosittain YK:n päivän tietämillä, tänä vuonna 20.-27. lokakuuta.

Vastuuviikon teemoina ovat tänä vuonna asekaupan hallinta, pienaseiden leviämisen ehkäisy sekä kirkkojen työ rauhan puolesta.

Maailmassa kuolee keskimäärin joka minuutti henkilö aseellisen väkivallan seurauksena. Sääntelemätön asekauppa konfliktialueille sekä alueille, joissa niitä käytetään ihmisoikeuksien vastaisesti, on vakava este kestäville kehitykselle ja ihmisoikeuksien toteutumiselle.

Leri Launonen

Lewis totesi kerran: Jos etsit helppoa uskontoa, en suosittele kristinuskoa. Tähtäin on korkealla eikä kukaan yllä sinne. Silti sinne pitää tähdätä, Jason Lepojärvi sanoo.

Rakkauden puolesta kahdella rintamalla

C. S. Lewisin Narnia-fantasiakirjoissa on kristillisiä teemoja.

Jason Lepojärvi viimeistelee parhaillaan C. S. Lewisiin liittyvää väitöskirjaansa. Lewisin kuolemassa tulee tänä vuonna kuluneeksi 50 vuotta. Juhlavuosi näkyy niin meillä kuin muualla.

Pohjois-Irlannissa syntynyt C. S. Lewis (1898–1963) oli kirjailija, kristitty ajattelija sekä keskiajan ja renessanssin kirjallisuuden tutkija. Hänen laajan tuotantonsa tunnetuin osa on Narnia-fantasiakirjat, joissa on runsaasti kristillisiä teemoja.

Suomalais-kanadalainen Jason Lepojärvi viimeistelee Helsingin yliopiston teologisessa tiedekunnassa väitöskirjaa C. S. Lewisin rakkauskäsityksestä. Lepojärvi toteaa Lewisin olevan vaikutusvaltaisin englanniksi kirjoittava kristillinen nykyajattelija.

Lewisin ajatukset kestävät aikaa

— Lewis itse ajatteli, että viisi vuotta hänen kuolemansa jälkeen hänet unohdettaisiin. Mutta Lewisin suosio tuntuu yhä vain kasvavan. Hän on luetuin, siteratuin ja käännettyin moderni kristitty ajattelija. Lewisin omasta elämästä ja Narniasta tehdyt elokuvat ovat lisänneet hänen kiinnostavuuttaan ja näkyyvyytään myös

ei-kristillisessä maailmassa, Lepojärvi analysoi.

— Lewis kirjoittaa taitavasti, hänen tekstejään on nautinnollista lukea. Lewis välttää teologista jargonia ja pystyy puhumaan vaikeistakin teemoista ymmärrettävästi. Hän ei kuitenkaan yksinkertaista asioita liikaa. Lisäksi Lewis on psykologisesti oivaltava.

Lewis pitäytyi perinteisessä kristinuskossa.

— Erilaiset ideologiat olivat voimissaan 1940- ja 50-luvuilla, ja Lewis oli tosi epäsuosittu tietyissä piireissä. Mutta hänen ajatusensa ovat kestäneet aikaa.

Itse anglikaaniseen kirkkoon kuulunut Lewis vältteli kirkkoja jatkuvia kiistakysymyksiä.

— Hänen missionsa oli rakentaa yhteistä kirkkoa, ei kannustaa lahkolaisuuteen. Niin katolilaiset kuin protestantit ovat lukeneet Lewisinä hyvin.

Rakkaus ja muut hyveet

Lewisin elinaikana inhimillistä rakkautta väheksyvä malli oli saanut ja lainsijaa eurooppalaisessa ja amerikkalaisessa teologisessa ajattelussa. Lewis puolusti inhimillistä rakkautta. Samalla hän korosti, että vaikka Ju-

mala on rakkaus, rakkaus ei ole Jumala.

Jumala on rakkaus, rakkaus ei ole Jumala.

—Lewisin mielestä inhimillinen rakkaus on lähtökohtaisesti hyvää, vaikka se ei ole erehtymätöntä. Samalla hän muistutti, ettei rakastamisesta voi käyttää moraalisena alibina pahille teoille, kuten puolison pettämiselle. Rakkautta ei voi irrottaa muista hyveistä kuten uskollisuudesta, rehellisyydestä ja oikeudenmukaisuudesta.

—Rakkauden pariajajia vastaan Lewis puolusti rakkautta. Rakkauden idolisoijille hän muistutti, että rakkaus voi olla kaksiteräinen miekka. Näin hän taisteli kahdella rintamalla. Tällainen kahden näkemyksen välissä oleminen oli hyvin tyypillistä Lewisille useissa kysymyksissä.

Jason Lepojärvi oli äskettäin tutkijavaihdossa Oxfordissa, jossa ystäviensä keskuudessa Jackina tunnettu Lewis eli ja työskenteli 40 vuotta. Lepojärvi toimi puheenjohtajana Oxfordin yliopiston C. S. Lewis-seurassa.

—Juhlavuoden kunniaksi saimme

luennoillemme tavallistakin kovempiä nimiä. Meillä luennoivat muun muassa maailmankuulu teologi Alistair McGrath, uskonnonfilosofi William Lane Craig, Lewisin ottopoika Douglas Gresham ja Lewisin sihteerinä toiminut Walter Hooper, kerroo Lepojärvi, joka palaa tammikuussa Oxfordiin jatkamaan tutkimusta opetustyötään.

Juhlavuosi päättyy marraskuun 22. päivää, jolloin Lewisin kuolemassa tulee kuluneeksi tasan 50 vuotta.

Velho ja leijona lainaajien suosikki

Porin pääkirjastosta C. S. Lewisin kirjoja lainataan tasaiseen tahtiin. Narnia-sarjan ensimmäinen kirja ”Velho ja leijona” on lainauskerroissa mitattuna ykkönen Lewisin kirjoista. Tällä hetkellä siitä on noin 600 lainauskertaa.

—Kyse on klassikosta, joten sitä lainataan tasaisesti koko ajan. 600 lainaa ei ole paljon, kun sitä vertaa Porin pääkirjaston lainatuimpiin. Mutta lainamäärä on merkittävä ja kertoo kirjan pysyvistä arvoista. Kirja saa lainoja varmaan jatkossakin, toteaa osastonjohtaja Merja Kalliomäki Porin kaupunginkirjastosta.

Uusia suomennoksiakin on tulossa. Kirjapaja on ottanut Lewisin kirjoista uusia painoksia tuorein esipuhein. Lokakuun lopussa Kirjapaja julkaisee ensimmäistä kertaa suomeksi ilmestyvän Kasvoista kasvoihin -teoksen. Perussanoma julkaisee puolestaan lokakuun aikana suomeksi Alistair McGrathin tekemän tuoreen elämäkerran, jonka nimi on ”C. S. Lewis: Elämä”.

JUHANA UNKURI

Englannin kirkon pääkatedraalissa Westminster Abbeyssa pidetään tuolloin kahden päivän konferenssi, jonka päätteeksi kirkon sisällä paljastetaan Lewisin muistomerkki.

Lewis on ollut juhluvuoden kuussa esillä myös Suomessa. Hän oli teemana tammikuussa Perusta-lehden teologisilla opintopäivillä sekä STI:n 25-vuotisjuhlaseminaarissa.

Diakonia on yhteistyötä

Jumalan pieni köyhä –näytelmässä Franciscus Assisilaisen vanhempia esittivät Mika ja Merja Vuorenpää ja Franciscusta Keijo Nikula, kaikki kehitysvammaisten iltakerhon osallistujia.

Porin seurakuntayhtymän seurakuntapalveluiden yhteinen diakoniatyö vastaa koko yhtymän alueen erityisdiakoniatyön palveluiden tuottamisesta. Yhteistä diakoniaa on järjestetty Porissa viidenkymmenen vuoden ajan.

— Diakoniatyön perustehtävä on kuunnella ihmistä ja kulkea rinnalla, kiteyttää diakoniasihtööri Ulla Kallio. Kallion mukaan diakoniatyö on rakkauteen perustuvaa palvelusta, jonka lähtökohtana on Jeesuksen antama esimerkki:

— Jeesus kohtasi köyhät, sairaita ja syrjäytetyt. Hän kuunteli, auttoi ja paransi.

Seurakuntapalveluiden diakoniatyöntekijät tarjoavat monenlaisia palveluita ja toimintaa yhdessä seurakuntien ja yhteistyötahojen kanssa. Kuitenkin arjen diakonia on yhteinen projekti: jokainen kristitty tekee diakoniatyötä pysähtymällä hetkeksi lähimmäisen rinnalle.

Arkinen työ tärkeintä

Seurakuntapalveluiden yhteinen diakoniatyö on moninaista. Maahanmuuttajien ja kuurojen diakoniatyöntekijä Minna Aro kertoo, että työsarja työmuotojen sisälläkin on laaja.

Maahanmuuttajat ja kuurot tarvitsevat apua esimerkiksi erilaisten lomakkeiden täyttämisissä, lääkärikäynneillä ja virastoissa asioidessa. Kotikäynneillä muun muassa muutellaan menneitä, ruokailaan tai luetaan Raamattua – myös selko- tai viittomakielellä.

Päihde- ja kriminaaliryöstä vastaa Matti Huopainen. Työmuodon

Kehitysvammaisten iltakerholaisista suuri osa oli mukana juhluvuoden näytelmässä. Jari Björkqvist (edessä) osallistuu iltakerhon toimintaan innokkaasti.

tarkoituksena on olla ihmisen tukena ja apuna silloin, kun yksinjäädä riski on suuri. Armon ja toivon esiin nostaminen on päihde- ja kriminaaliryöstä tärkeä korostus.

Diakoniatyöntekijä Ulla Kuusiston vastuualueena ovat näkövammaistyö ja omaishoitajatyö, jota kumpikin sisältävät opastusta ja neuvontaa sekä sielunhoitoa. Lisäksi Kuusisto vastaa alueen veteraanien hengellisestä työstä.

Seurakuntapalveluiden diakoniatyö koordinoi myös vapaaehtoistyötä. Vapaaehtoistyö tarjoaa osallistujille vaikuttamisen mahdollisuuden sekä toiminnan lisäksi sosiaalisia verkostoja. Vapaaehtoistyöstä vastaa diakoniatyöntekijä Satu Katila.

Diakoniatyöhön sisältyy erilaisia joululahetkiä, kuten juhannus- ja joulujuhla sekä retkiä ja leirejä.

— Juhlakiin tärkeämpää on kuitenkin arkinen työ ja siinä esiin tu-

leva Jeesuksen esimerkki ja lähimmäisestä välittäminen, Minna Aro muistuttaa.

Jumalan pieni köyhä

Yhteisen diakonian 50-vuotisjuhluvuoden käynnisti syyskauden avajaistilaisuus, jossa suuressa roolissa oli kehitysvammaisten iltakerhon tuottama näytelmä *Jumalan pieni köyhä*. Näytelmä kertoo Py-

hän Franciscus Assisilaisen tarinaa ja muistuttaa samalla vahvasti myös diakoniatyön perusteista.

Franciscus Assisilainen syntyi varakkaan kauppiasperheen pojaksi, mutta vastoin isänsä toivetta hän tahtoi kauppiaksi ryhtymisen sijasta käyttää elämänsä ja omaisuutensa lähimmäisten hyväksi. Franciscus näki köyhissä itse Kristuksen. Samaa ajatukseen perustuu kristillisen uskon arvopohjalta nouseva diakoniatyö, joka korostaa jokaisen ihmisten ainutlaatuisuutta ja yhtäläistä arvoa.

Franciscus Assisilaisen tarinan on näytelmäksi kirjoittanut diakoniatyöntekijä Vilja Arvela-Halminen. Hänen johdollaan kehitysvammaisten kerhoryhmä on työskennellyt näytelmää esittävään muotoon.

— Kehitysvammaiset ovat todella innokkaita näyttelemään. Näytelmän rooleja mietittäessä on tärkeää huomioida esimerkiksi pyörätuolissa istuvat kerholaiset, Arvela kertoo.

Arvela-Halminen painottaa, että kehitysvammaiset ovat mielellään antavana osapuolena, eivätkä aina vain avun kohteena. Kehitysvammaiset ovat olleet Porissa säännöllisesti esimerkiksi Tuomas-messun palvelutehtävissä.

— Diakoniatyöni yhtenä tavoitteena onkin tarjota kehitysvammaisille mahdollisuus olla yhteiskunnassamme näkyviä. Kehitysvammaisten parissa tehtävä diakoniatyö on ennen muuta osallistavaa työtä, Vilja Arvela-Halminen painottaa.

Arvela-Halminen vastaa kehitysvammaisuuden lisäksi seurakuntapalveluiden mielenterveys- ja invalidityöstä.

Seurakunta kuuluu kaikille

Jo useana vuonna innokkaasti kehitysvammaisten kerhotoimintaan osallistunut Jari Björkqvist osallistui myös näytelmän toteuttamiseen.

— On kivaa, kun on olemassa seurakunnan palveluita, jotka on tarkoitettu kehitysvammaisille, Björkqvist toteaa.

Iltakerhon säännölliset kokoukset ovat Björkqvistille mielenkiintoisia ja erityistä kiitosta saavat monet retket, joita kerholaisille on järjestetty.

— Olen saanut kerhosta myös uusia ystäviä, Jari Björkqvist iloitsee.

TEKSTI JA KUVAT
MARI AHVENJÄRVI

Yhteistä diakoniaa

Diakoniatyöntekijöitä on sekä Porin paikallisseurakunnissa että yhteistä diakoniaa hoitavassa seurakuntapalveluissa, jonka toimistot ovat seurakuntakeskuksessa, Eteläpuisto 10 B. Seurakuntapalvelut hoitavat yhteisiä erityisdiakonian tehtäviä:

- päihde- ja kriminaalityö
- vapaaehtois- ja seniorityö
- näkövammaistyö
- omaishoitajatyö
- maahanmuuttajatyö
- invalidityö
- mielenterveystyö
- kehitysvammaistyö
- kuurojen työ
- diakonia laitoksissa.

Lisäksi seurakuntapalvelut koordinoi mm. veteraanien hengellistä työtä ja diakonialeirejä.

Naisten hengähdyshetki

Tuolit ovat toisinaan loppuneet kesken. Sen sijaan rukous ja luova mieli ovat Naisten Kahvilassa ehtymättömiä.

"Rakkaus nyt" oli aiheena Porin ensimmäisessä Naisten Kahvilassa 21. marraskuuta 1988. Cafeteria La Charlottessa tilat loppuivat kesken. Eikä kerta jäänyt ainoaksi.

— Esimerkiksi Liisanpuistossa olemme joskus joutuneet sulkemaan ovet, kun enempää väkeä ei ole voinut ottaa mukaan, muistelee Kahvilan puheenjohtaja Arja-Liisa Järvinen.

Naisten Kahvilan idean toi Porin Meimi Kuusisto Amerikan matkaltaan. Uudenlaiselle naisten kokoontumiselle oli selvä tilaus. Samoihin aikoihin näitä kokoontumisia järjesti myös Kansan Raamattuseura. Lähiseudunnaissa ja kauempanakin Porin kahvilalaiset ovat auttaneet toimintaa alkuun. Tänä syksynä vietetään Porin Naisten Kahvilan 25-vuotisjuhlaa.

Toukasta perhoseksi

Naisten Kahvila -toimintaa organisoi joukko vapaaehtoisia. Kahvilalaisissa on tällä hetkellä 13 vakinaista jäsentä. Puheenjohtaja Arja-Liisa Järvinen mielestään suunnittelupalaverissa vallitsee "luova hulluus", jollaisista ovat syntyneet esimerkiksi Kokonainen päivä naiselle ja Elvis-gospel.

— Perhos-temalla järjestetyssä tapahtumassa kehitimme miettimään, miten Jumala tahdot meidät naiset perhosiksi. Ettei kukaan jäisi toukaksi. Muotisuunnittelija Jukka Rintalakin innosti teemastamme. Yleisemmin

perhosteema nousi pinnalle vasta myöhemmin.

Kahvilalaisille teema nousi mieleen rukousvastauksena, kuten kaikki muukin, mihin ryhdytään. Suunnittelukokous alkaa aina rukoushetkellä. Sen jälkeen tartutaan kahvikuppiin ja annetaan ideoitua lentää. Tilaisuuksista halutaan lämminhenkisiä, iloa ja siunausta tuovia.

Kahvilalaiset ymmärtävät myös markkinoinnin arvon. Jokaisesta tilaisuudesta tehdään oma kutsunsa. Ne ovat ainutkertaisia. Talvikki Talvitie piirtää teemaan liittyvän kuvan. Samoin lause Raamatusta on olennainen osa kutsua, jota levitetään laajasti.

— Kutsun heijalle myös iso kiitos. Ilman heitä ei viesti kulkisi, puheenjohtaja painottaa.

Sydän mukana

Tilaisuuksien alkulaulusta "Jumalan rauhaa" on muodostunut melkein tuotemerkki. Laululla järjestäjät toivottavat yleisön tervetulleeksi.

— Emme me erityisiä laulajia ole, mutta haluamme osoittaa, että jokainen voi laulaa. Muutenkin musiikilla on kokoonnutuissa tärkeä paikkansa, Arja-Liisa Järvinen selvittää.

Alkulaulun lisäksi kahvilalaisien "tuotemerkkinä" ovat olleet pienimuotoiset näytelmät tai pikku esitykset. Aikanaan se saivat valtaisan suosion. Näytelmien kautta saatiin evankeli-

umia perille. Vaikka kyse on pääasiassa naisten toiminnasta, niin Arja-Liisa Järvinen toivoo evankeliumin tavoittavan miehetkin.

Elvis-gospel käy tästä malliksi. Keski-Porin kirkko oli täynnä Elviksen hengellisen musiikin kuulijoita, myös miehiä. Samoin Naisten Kahvilan 25-vuotisilaisuuksiin miehetkin ovat tervetulleita.

Tällä hetkellä Naisten kahvilatoimintaan kuuluvat puheenjohtajan lisäksi Talvikki Talvitie, Ritva Tuutti-Frieman, Marjatta Jokinen, Tiina Losoi, Tuula Viitanen, Irma Kiviniemi, Minna Stenius, Seija Leppänen ja Hanna-Maria Vahala. Sihteerinä Ritva Mönkönen ja rahastonhoitajana Kirsi Koivula. Musiikkipuolesta vastaa Pia Hautala.

— Kaikki tehdään yhdessä. Haluamme toimia Jumalalle kunniaksi ja oman kaupungin parhaaksi, kiteyttää Arja-Liisa Järvinen.

MAIJA-LEENA SEPPÄLÄ

Naisten Kahvilan 25-vuotisjuhla

su 17.11. alkaa klo 10 juhlahumalanpalveluksella Keski-Porin kirkossa. Pääjuhla klo 16 Porin seurakuntakeskus, Itäpuisto 14.

Juhlapuhe uskon haasteista muuttuvassa maailmassa, Sari Essayah.

25-vuotisnäyttely

Porin kaupunginkirjastossa 11.-23.11. kirjaston aukioloaikoina, Gallen-Kallelank. 12.

Hiljaisuuden ilta

to 31.10. klo 18 Keski-Porin kirkko, mukana sairaalapastori Eeva-Riitta Koivisto.

Kevätkausi

alkaa helmikuussa 2014. Marraskuun jälkeen kahvilalaiset pitävät luovan tauon.

Naisen vuodenajat -lahjakirja

julkistetaan 17.11. Kirja sisältää Naisten kahvila -toimikunnan jäsenten tarinoita elämästään. Kuvitus skräppäyksenä ja kuvakollaaseina. Tarinoiden lomassa on kirjan kirjoittajan ja kuvittajan, Hanna-Maria Vahalan runoja. Ennakkotilaukset lokakuun loppuun asti alennettuna hintaan 20 e (ovh. 25) toimikunnan jäsenille tai sähköpostisoihteseen taiteilijatar(at)gmail.com. Noin satasivuinen kirja on kovakantinen ja nelivärikuvitettu.

Netissä: naistenkahvila.fi. Seuraa myös Facebookia.

Anne Rantala

Naisten Kahvila alkaa järjestäjätiimin laululla. Kokoonnutuipaikat vaihtelevat. Syyskuun lopussa tilaisuus oli Brunssissa.

Luotettavaa ja ammattitaitoista hautauspalvelua vuodesta 1918

Rantasen HAUTAUSTOIMISTO

Itäpuisto 12 Pori p. 02 6332 707 www.rantasenhautausuimisto.fi

www.kotimaa.fi
ilmoitusaineistot: ilmoitusmyynti@kotimaa.fi

Diakonialaitoksen Hautauspalvelut

Porin, Eteläpuisto 10 (02) 632 7011
Uuhla, Lauttaranta 5 (02) 538 9090
Harjavalta, Harjavallank. 15 (02) 674 1505
Liikkeen jälkeen (044) 705 2272

Luvian Kukka (02) 558 1364
Noormarkun Kulkapuoli (02) 548 4074
Merikarvia, Kukkakauppa Meriheinä (044) 373 6046 www.pdl.fi

Diakonialaitoksen LOUNAS- JA JUHLAPALVELU PIKANTTI

- erilaisten juhlien tarjoilut
- ruoat, kakut, suolaiset, makeat herkut tilauksesta
- kauniit vuokrattavat juhlatilat
- maittava lounas Pihlajasalissa joka arkipäivä klo 10.30-13

(02) 624 2251, 044 705 2251
Metsämiehenkatu 2, Pori pikantti@pdl.fi
www.pdl.fi

LAHTISEN ☎ (02) 633 9339 PIKAPESU

Gallen-Kallelank. 13 Pori
• Kemialliset pesut
• Mattopesut
AVOINNA: ma-pe 9.30-17

ILMOITUSMYNTI

Jaana Mehtälä
020 754 2309, 040 509 4962
jaana.mehtala@kotimaa.fi

KOTIMAA

HAUTAKIVET
YM. KIVIALAN TYÖT SUORAAN KIVIVEISTÄMÖLTÄ KYLSÄARESTA AK-KIVI
Kiviveistämöntie 39, 28760 Pori
puh. 02-6486075 www.ak-kivi.fi

Täydellistä hautausalan palvelua. Kuljetukset kaikkialle. Muistotilaisuudet, sielontätyt.

Puh. (02) 635 1160
Vesa Viitala 050 569 3653

Hautausuimisto
ANJA VIITALA OY
Uusikolmuntie 40, PORI

Jan Koivusilta lenkkeilee paljon Yyterissä. Kesällä kulkupelinä on polkupyörä, talvella kulkeminen sujuu kävellen.

Vapaaehtoistyö tulee sydämestä

Nuori seurakunta-aktiivi opiskelee ihmisen ja luonnon välistä vuorovaikutusta.

Kaanaassa kerrostalo-kaksiossa tyttöystävänsä kanssa asuu Jan Koivusilta, 26, on tehnyt noin viiden vuoden ajan vapaaehtoisena nuorisoo- ja varhaiskasvatustyötä Pihlavan seurakunnassa. Omatoimisesti viherkasvien kasvatus ja etnobotaniikka opiskeleva Koivusilta on aina ollut kiinnostunut luonnosta ja kasveista. Etnobotaniikka tarkoittaa ihmisen ja luonnon välistä vuorovaikutusta.

— Olen pienestä asti tykännyt pitää huolta ihmisistä ja kasveista. Olen kiitollinen, kun saan tehdä työtä, joka tulee suoraan sydämestä, Koivusilta hymyilee.

Työtä nuorten parissa

Koivusilta aloitti työn nuorten parissa hyvän tuurin avulla.

— Etsin töitä nuorisotoiminnan alalta. Satuoin poikkeamaan Kyläsaaren yökahvilassa, jossa kysyin Terhi Rädyltä mahtaisiko seura-

kunnalla olla minulle sopivaa työtä. Kävi ilmi, että he olivat jo ehtineet hakea sopivaa ohjaajaa, joten siitä työni lähti laajenemaan.

Perjantai-iltaisin pidettävä Kyläsaaren yökahvila kuuluu edelleen Jan Koivusillan työnsarkaan. Lisäksi on tullut kerran viikossa pidettävä alakoululaisten tyttö-poikakerho Mäntyluodossa sekä työtehtävät muun muassa rippikouluileireillä.

Ahkerasti Pihlavan seurakunnan toiminnassa mukana oleva Koivusilta on myös seurakuntaneuvoston jäsen.

"Olen pienestä asti tykännyt pitää huolta ihmisistä. Olen kiitollinen, kun saan tehdä työtä, joka tulee suoraan sydämestä."

Mielestäni on todella hyödyllistä, että nuorisoon keskitytään ja heille tarjotaan kokoonnutumapaikkoja. Seurakunta on kanava, jossa ihmiset uskaltavat olla avoimia. Se tekee auttamisen helpommaksi, Koivusilta mittii.

Mäntyluodon ihme

Jan Koivusillan pitämä tyttö-poikakerho Mäntyluodon seurakuntakodilla on saavuttanut todella suuren suosion varhaisnuorten keskuudessa. Kerhossa jutellaan paljon koulusta, vapaa-ajasta ja muista askarruttavista asioista joko ryhmässä tai kahden kesken.

— Monesti ne pikkuiset yllättävät tiedoillaan. Esimerkiksi kerran kun juttelimme avaruudesta, olin ällikällä lyöty siitä, miten paljon tietoa nuorilla oli, Jan Koivusilta kehaisee.

Kerhossa pidetään hauskaa, pelailaan ja piirretään. Koivusilta ottaa kerhotapaamisia suunnitellakseen huomioon nuorten toivomukset.

— Esimerkiksi leipominen ja kokkaaminen kiinnostavat heitä kovasti. Olemme myös pitäneet hedelmäpäiviä. Kerran vein kerhoon niin paljon ihmeellisiä hedelmiä ja vihanneksia, että hyvä kun edes it-

se tiesin, mitä ne kaikki olivat, Koivusilta kuvailee.

Kerhossa käy myös muutamia vanhoja kerholaisia, eli nykyisiä 7-luokkalaista. Vanhemmat kerholaiset ovat saaneet toimia "kerhon-ohjaajan" roolissa.

— On hienoa seurata, miten he kantavat vastuuta ja osallistuvat kerhotoimintaan, Koivusilta iloitsee.

Talvella kävellen, kesällä pyörällä

Jan Koivusilta on jo usean vuoden ajaksi laittanut autonsa kesällä varikolle ja kulkenut polkupyörällä. Talvella lämpötila ja liukkaas estävät pyörän käytön, mutta silloin kävellen pääsee paikasta toiseen.

— Viime kesänä pyöräilin paljon Meri-Porin alueella. Pyörällä kiertäessä keskimäärin 160 kilometriä, Koivusilta kertoo.

Koivusilta myös kiertelee paljon lähimaastonsa metsissä ja Yyterissä etenkin keväisin.

— Siihen paikkaan ja maastoon en vain kyllästy, Koivusilta hymyilee.

VAULA WRANG

Talvirenkait alle

Noormarkun seurakuntatalon pihalle voi kurvata renkaidenvaihtoon lauantaina 26.10. klo 10-14. Talvirenkaita vaihtaa henkilöauton renkaita. Hinta 20 euroa Yhteisvastuukeräyksen hyväksi. Kuivien suin ei tarvitse odottaa, luvassa on kahvitarjoilu.

Annanko anteeksi?

"Anteeksiantamus, tie rauhaan ja iloon" on psykoterapeutti Seija Leppäsen aiheena Sanan lähteellä -illassa, joka pidetään lauantaina 26.10. klo 18 Porin seurakuntakeskuksessa.

Luvassa myös musiikkia ja kahvia, rukouspalvelussa Healing Rooms -tiimi. Tilaisuuden juontaa Harri Myllylä, ja sen järjestää Keski-Porin seurakunnan evankelioimistyön toimikunta.

Maallikkoavustajia koulutetaan

Seurakuntalaiset voivat toimia jumalanpalveluksessa avustajina erilaisissa tehtävissä. Tukea ja vinkkejä saa maallikkoavustajakoulutuksesta. Se järjestetään Teljän kirkolla lauantaina 16.11. klo 10-14. Jumalanpalvelukseen liittyviä tehtäviä ovat esimerkiksi ehtoollisella avustaminen, tekstien lukeminen, kolehdin kantaminen ja kirkkokahvin järjestelyt.

Ilmoittautumiset 8.11. mennessä pastori Silja-Maaria Kavasto, p. 0400 309 787 tai lehtori Taina Saine, p. 0400 309 793. Koulutuksen käynnien ei velvoita vapaaehtoistyöhön.

Suomen ja Hallikainen konsertoivat

Konsertit Reposaaren ja Ahlaisten kirkossa.

Baritoni Juha Suominen konsertoi Reposaaren kirkossa perjantaina 1.11. klo 18. Häntä säestää kanttori Päivi Holkko. Puheen pitää rovasti Niilo Suhonen. Vapaa pääsy. Kolehli Reposaaren seurakunnan diakoniatyön hyväksi.

Suosittu laulaja ja lauluntekijä Joel Hallikainen konsertoi Ahlaisten kirkossa sunnuntaina 17.11. klo 15. Joulun kosketus -konsertin järjestää Lions Club/ Pori Charlotta. Hyväntekeväisyyskonsertin tuotto menee lasten ja nuorten hyväksi.

Olli Porthan Länsi-Porissa

Länsi-Porin kirkon barokkiruukilla konsertoi sunnuntaina 3.11.8 Olli Porthan. Hän lukeutuu Suomen tunnetuimpiin urkuteilijoihin ja -opettajiin. Konserttiohjelma 5 euroa.

Torstaina 14.11. klo 19 esiintyvät Länsi-Porin kirkossa Tampereen Musiikkakatamian kirkkomusiikkioipiskelijat, mukana on myös Länsi-Porin kanttori Leelo Lipping. Vapaa pääsy.

Adventtikalenterissa jouluvauellus

Monivuotinen suosikki Kuningas tulee -jouluvauellus on nyt myös adventtikalenterina. Kuvana on jouluvauelluksen tyylielty Maria ja Jeesus-lapsi, luukuista löytyy joulun sanoma. Joulukalenteria myydään seurakuntatoimistosta, Hyllituskatu 9 b, i. kerros. Hinta 5 e/kpl tai 20 e/ 5 kpl.

Kuningas tulee -jouluvauelluksen yleisömyykytykset ovat Porin seurakuntakeskuksessa kahtena lauantaina 23.11. ja 30.11. Eistykset alkavat 10.00, 10.45, 11.30, 12.45, 13.30 ja 14.15.

"Martti Luther on henkilö, ei idea"

Jos Martti Luther olisi yksinkertainen, yksiselitteinen hahmo, hänestä kertova näytelmä voisi olla yhden kirjoittajan esittämä monologi. Teljän seurakunnan suurhanketta, Luther-näytelmää on kuitenkin toteuttamassa lähes sadan tekijän joukko. Se kertoo jo jotain näytelmän päähenkilöstä.

Näytelmän käsikirjoittaja **Harri Raitis** on käyttänyt tärkeimpänä lähteenään Martti Lutherin teosta *Kristityn vapaudesta*. Kuitenkin tarinan tarkoituksena on murtaa myyttejä ja kirkkohistorian tunneita omaksuttuja, yleensä melko kapea-alaisia ajatuksia Lutherista. Raitis toteaa, ettei Lutherin opetusten fokuksa ole helppoa löytää. Yksi johtajatus on kuitenkin näkemys yksilöstä. Keskiajan katolinen kirkko opetti ihmisen olevan yhteisönsä osa ja sen myötä yhteisvastausta tapahtumista. Luther alkoi opettaa yksilön vapauksista ja vastuusta.

Martti ja muut

Luther ei missään tapauksessa ollut yhden asian mies. Opetusten teemojen ja teesien ympärille liittyi myös suuri ystäväjoukko, vastaväittäjien ryhmittymät sekä perhe. Ohjaaja **Matti Mäntylä** haluaa esittää Lutherin suhteissa näihin muihin ihmisiin.

— Lutherin väittelyistä, keskusteluista ja opetuksista tiedetään paljon, persoonasta vähemmän. Näytelmä pyrkii tarjoamaan kiintopisteitä Lutherin ihmissuhteisiin, Mäntylä valottaa.

Ohjaajan tavoitteena on ollut rakentaa Luther-näytelmästä taiteellisesti rikas ja monitasoinen teos ja tulkinta. Näytelmä ei ole yksinomaan kirjoista opittu historiallinen kuvaus elämästä ja teoista.

— Martti Luther on henkilö, ei idea, Mäntylä summaa.

"Evangeliumi merkitsee hyvää sanomaa, josta lauletaan, puhutaan ja ollaan iloisia."

Lutherina Ari Eloranta. Katariina-puolisona Anne Karhu.

Luther ei halunnut kaataa kirkkoa, vaan oikaista vääryyksiä.

Kerrontaa monella kielellä

Martti Lutherin yhtenä tärkeänä uudistuksen kohteena oli kirkonmenojen ja virsien kääntäminen kansankielelle.

Evangeliumin vastaanottaminen omalla kielellä toteutuu Teljän seurakunnan Luther-näytelmässä myös kuoroille. Viittomakuoro Käsikään sekä joukko tulkkia vastaavat näytelmän viittomakielisestä tulkinnasta. Käännöksen on toteuttanut Käsikään-kuoron johtaja ja Luther-näytelmän projektipäällikkö **Tuula Pulkkinen**.

Nykyään kuoroilla on Suomessa yhtäläiset kasnalaioikeudet ja ilmaisuvapaus kuulevien kanssa. Ne ovat Pulkkinen mukaan seurausta Lutherin aloittamasta työstä, jonka tavoitteena oli saada ottaa oma kieli käyttöön.

Kieli identiteetin rakentajana

— Näkemys asioista olisi suppea ilman omaa kieltä. Viittomakieli on oman identiteettini kannalta tärkeä ja kommunikaatio sujuu omalla kielellä paremmin, toteaa myös Käsikään-kuorossa viittova **Tarja Ketonen**.

Viittomakieltä taitamattomalle viittomat ovat vain liikettä. Ketonen huomauttaa, että ilman viittomakieltä koko näytelmä olisi kuoroille pelkkää liikettä, viittomat sanoittavat teoksen kuoroille.

Kehonkieli kertojana

Viittomakielen lisäksi näytelmään tuo lisäkerroksia tanssi. Liikkeen kielellä ilmaistu sanoma ja tunnelma syventävät näytelmän kokonaisuutta. Tanssien koreografiat on suunnitellut **Russell Adamson** ja tanssijoina nähdään Tanssikoulu Liisa Nojosen erikoiskoulutusohjelman Futuristit ja Mobile -ryhmien tanssijoita.

"Tahdon mielelläni nähdä kaikki taiteet Hänen palveluksessaan, joka on ne antanut ja luonut."

Ilkikurinen kansanmies ja vahva opettaja

Lutherina näyttämölle astuu **Ari Eloranta**. Hän kertoo oman käsityksensä Lutherista perustuneen lähinnä koulussa opittuun: Luther oli se teesien naulaaja. Työn alla oleva näytelmä on valaissut Elorannalle Lutherin persoonaa monipuolisemmin. Hän kertoo keskustellessa teologi-ystävien kanssa hankkiakseen tietoa ja näkemyksiä Lutherista. Myös Lutherin teosten lukeminen on lisännyt tietoa henkilöstä, jonka suuriin saappaisiin Eloranta on astumassa.

— Martti Luther poikkeaa vanhoista mielikuvistani. Hän on inhimillisempi ja hauskempi. Luther on myös ilkikurinen, joka näkyy näytelmässä etenkin hänen keskusteluissaan paavin kanssa. Luther oli kansanmies.

Vastuu omista teoista, pelastus yksin armosta

Eloranta näkee katolisen kirkon huonoa, epäoikeudenmukaista käytöstä ja aneakauppaa vastaan käymisen Lutherin agendaana. Myös yksilön vapaus ja siihen liittyvä armo nousevat näytelmässä esiin.

— Luther opetti, että yksilö on vastuussa teoistaan, mutta pelastuu armosta, ei tekojen tähden.

Yksilön vapaus liittyy Elorannan mielestä myös vapauteen uskoa omana henkilökohtai-

sena asianaan, ei yhteisön jäsenenä.

— Lutherin mukaan uskonto kuului kansalle ja usko on jokaisen oma asia. Kuten roolihahmoni näytelmässä asian kiteyttää: "Haluan uskoa itse".

Eloranta tiivistää koko näytelmän sanoman toteamalla, että hengellistä elämää ja uskontoa ei voi erottaa muusta elämästä. Toisaalta myöskään muuta elämää ei voi erottaa uskonnosta ja sitä tukevat näytelmässä esiintyvät tanssijat ja laulajat.

"Kaksi asiaa jokaisen ihmisen on tehtävä itse: uskominen ja kuoleminen."

Mielipiteitä Taivaan portilta

Näytelmässä Taivaan portin vartijaa Pietaria esittää Teljän seurakunnan tuore kappalainen **Pasi Virta**. Pappi on työssään tottunut esiintymään, mutta Virta toteaa sen olevan kuitenkin aivan muuta kuin näyttelemistä.

— Papin rooli on luonnollinen roolini. En voi saarnatessa esittää toista hahmoa tai näytellä. Tämän projektin myötä olen oppinut paljon uutta näyttelemisestä ja myös ohjausprosessista.

Pietari on näytelmässä fiktiivinen hahmo, joka toimii linkkinä yleisön ja näytelmän välillä. Pietari on kertojahahmo, joka lausuu mielipiteitä ja kommentoi näytelmän tapahtumia.

Sanan ja sävelen yhdistäjä

— Oli täysin ainutlaatuista, että teologi nosti musiikin Sanan rinnalle, kuvailee Teljän seu-

rakunnan kanttori **Anne-Marie Grundstén** Martti Lutherin suhdetta musiikkiin.

— Luther puhui myös musiikista mielen ja sielun hoitajana eikä hän erottanut pyhää ja epäpyhää musiikkia.

Pyhän ja maallisen yhdistämisestä kertoo esimerkiksi tuttu virsi Enkeli taivaan, jonka sävelmän Luther pöimä aikansa tanssimusiikista.

Näytelmässä musiikilla on suuri merkitys. Musiikki koostuu suomalaisesta virsikirjasta valituista Lutherin virsistä sekä näytelmää varten erikseen sävelletystä tunnelmamusikista. Lauluista vastaa Teljän Kamarikuoro, muusta musiikista soitinyhtye. Osaan virsistä saa yleisö yhtyä.

Musiikki kuvaa aikakautta

Sävellykset ja virsien kuorosovitukset on tehnyt Sibelius-Akatemian lehtori **Timo Kiiskinen**.

— Koetin luoda tunnelman aikakaudesta sävelkulkujen ja rytmin avulla. Tekstit vaikuttivat sävellysten ja sovitusten luonteeseen ja toisinaan olen lainannut ideoita jostakin vanhasta sävelmästä. Esimerkiksi näytelmän surumusiikin teema pohjautuu maalliseen renessanssisävelmään, Kiiskinen kertoo. Yleisesti koetin tehdä vaihtelevaa musiikkia, jossa on sekä rauhallista ja vakavaa että iloista ja nopeaa tunnelmaa.

Näytelmän tavoitteena on tarjota yleisölle ehjä kokonaisuus, jossa musiikki, tanssi ja puhtut sanat yhdistyvät.

— Kuorokaan ei ole näytelmän taustalla erillisenä ryhmänä, vaan kuorolaiset ovat tapahtuman ytimessä, selvittää **Sirkku Kiese-wetter** Teljän Kamarikuorosta. Se tuo toteutukseen hienoa monikerroksisuutta.

Sauman yhteytyä toteuttaa vahvasti myös Lutherin näkyä taiteista Sanan levittäjänä.

"Rakastan musiikkia, koska se on Jumalan lahja eikä ihmisen aikaansaannos."

TEKSTI MARI AHVENJÄRVI
KUVAT RAINO SALMURJVI

Martti Luther-Villikarju viinitarhassa

Teljän kirkko, Koivistonpuistikko 50
Näytökset
Su 27.10. klo 16 ja klo 19
Ma 28.10. klo 19
Ti 29.10. klo 13.

Käsikirjoitus Harri Raitis
Ohjaus Matti Mäntylä
Koreografi Russell Adamson
Musiikin sävellys ja sovitukset Timo Kiiskinen
Rooleissa mm.

Martti Luther – Ari Eloranta
Katarina von Bora – Anne Karhu
Paavi – Simo Järvinen
Pyhä Pietari – Pasi Virta
J. Bugenhagen – Jarmo Salmi
N. Bugenhagen Kristiina Jerkov
L. Cranach – Erkki Lohva
B. Brengeier – Sirkku-Liisa Mansikka
Frans – Markku Niemi
Tetzel – Kaj Vartiio

J. Eck Hannele Syrjälahti
Keisari Kaarel V – Raimo Mellin
Isä – Juhani Salminen
Sotilaat/ munkit: Ilmo Heinonen, Juhani Korpela, Seppo Rantanen, Keijo Kallio
Liisa Nojosen erikoiskoulutusohjelman Futuristit ja Mobile -ryhmien tanssijoita

Musiikki

Teljän Kamarikuoro, joht. Anne-Marie Grundstén
Käsikään-viittomakuoro, joht. Tuula Pulkkinen
Soitinyhtye: Jasmine Lehtoranta, cembalo, Eeva-Maria Enqvist, sello, Pentti Enqvist, huilu, piccolohuilu, Katri Tuominen, trumpetti, Anne-Marie Grundstén, urut, Jarmo Niininen ja Ville-Markus Mikkilä, lyömäsoittimet.
Tulkkaukset viittomakielelle
Minna Taimi, Kirsi Marttila, Kirsi Lahti, Marja Paju. VAPAA PÄÄSY

Martti Lutherin virsiä

Martinpäivän virsi-illassa 10.11. klo 18. Virsistä kertoo Jarkko Willman. Esilaulajana toimii Porin Sotaveteraanilaulajat, joht. Veikko Lehtonen.

Luther-sitaatit Yrjö Sariolan teoksesta "Jumalan kunniaksi ja mielen rakennukseksi"
Kansikuva: Lutherin teesien naulaamista seuraavat muusikot Anne-Marie Grundstén ja Pentti Enqvist.

Näyttelijöitä, tanssijoita, laulajia, soittajia, viittomakielen tulkkia. Luther-näytelmää tekee lähes sadan hengen joukko.

Varjosta kaipaa valoon

Jälleennäkemisen toivo auttaa jaksamaan.

Porilaisen lastenohjaaja **Helena Ainaso**jan silmiin sytty ilo, kun hän puhuu omista lapsistaan, iltis- ja perhekerholapsista, 3-vuotiaasta kummityöstään ja tämän pikkusiskosta. Mutta myös kyyneleet ovat tulleet tutuiksi. Surutyö oman lapsen kuolemaan on osin kesken.

Helena Ainaoja kertoo, että viime aikoina hänellä on noussut mieleen monesti myös pikkusiskonsa kuolema, jota hänen lapsuudessaan ei mitenkään työstetty.

Helena varttui tavallisessa maanviljelysperheessä Sievissä Pohjois-Pohjanmaalla. Hänellä oli yksi vanhempi veli ja kaksi nuorempaa sisarukoa. Helena muistaa edelleen kuin eilisen päivän, kuinka hän 10-vuotiaana oli palaamassa koulusta kotiin ja naapuri huuteli tienpientareelta, että "teidän Airi on varmaan kuollut".

— Se oli kamala päivä. Viisivuotias pikkusiskoni makasi hengetönnä keittiön lattialla, jonne hänet oli nostettu siihen asti, kunnes saataisiin arkku. Minä vain katsoin ja ihmetelin. Aikuiset puhuivat keskenään, mutta kukaan ei puhunut meille lapsille mitään, Helena Ainasoja kertoo.

Selväsi, että isä oli aamulla käynyt hakemassa pellosta nauriskurman ja laittanut hevosen rattaineen kiinni ennen sisälle tuloaan. Airi oli kaverinsa kanssa omin luvuin ottanut hevosen ja luukastanut rattaiden alle traagisiin seurauksiin. Oli vuosi 1960.

Tuhkasta nousee aamu

Helena Ainasoja muutti Poriin avio- puolisonsa **Juhanin** kanssa 1970-luvun alkupuolella tämän saatua työpaikan Porista. Lapsia perheeseen syntyi neljä: Mira, Mikko, Miika ja Matias. Vuonna 1976 Helena sai harjoittelupaikan Länsi-Porin seurakunnan lastenohjaajana. Lastenohjaajan tutkinnon lisäksi hän päätyötyi myöhemmin iltapäiväkerhojen samoin kuin erityislasten ja -nuorten ohjaajaksi.

Uskonasiat aktivoituivat Helenalla parikymmentä vuotta töissä, uskonasiat eivät olleet valloittaneet. Aina olin kuitenkin tiennyt, että Jumala

Helena Ainasoja on varautunut pimeään vuodenaikaan laittamalla lyhtyjä pihamaalle.

la on olemassa. Sitten yhtenä päivänä minulle outo mies ajoi pihaan ja antoi minulle **Marika Takalan** bengelisen musiikkikasetin. En vieläkään tiedä, kuka mies oli, mutta kasettia kuuntelin paljon. Erityisesti puhutelli laulu "Tuhkasta nousee aamu, jos vain uskot Kristukseen". Yhden ystäväni kanssa olin rukouksillansa, jonka jälkeen uskonasiat alkoivat kirkastua henkilökohtaisesti, hän kertoo.

Helena Ainasoja löysi paikkansa Kansanlähetyksestä, jonka lasten ja nuorten leireillä hän toimi vuosikaudet keittäjänä. Omat pojat olivat usein mukana.

Kivessä uusi nimi

Neljä vuotta sitten Ainasojan perheen elämä muuttui. Juuri 30 vuot-

ta täyttynyt **Mikko** joutui psykoosiin, jonka jälkeen hänellä diagnosoitiin skitsofrenia.

— Mikolle skitsofrenia oli sama kuin kuolemantuomio. Minä yritin selittää ja kannustaa, että sairaus pysyy kontrollissa lääkityksellä. Oikeaa lääkitystä ei kuitenkaan löytynyt, vaikkei Mikolle kokeiltu neljää eri lääketta puolen vuoden aikana, Helena Ainasoja kertoo.

Mikko oli marras-joulukuun sairastustensa jälkeen kuollessaan kotona, sen jälkeen opiskelija-asunnossaan, päivittäin kuntoutuksessa ja viikonloput kotona vanhempiensa luona. Voimat kuitenkin ehtyivät, harkaisuus lisääntyi, paikat tärräsivät ja elämänhalu hiipui. Nuori mies oli äärettömän upunut ja alistunut eikä enää lopulta jaksanut elää.

— Hautajaisissa joku Mikon uskonnollisista oli jättänyt kiven kovan vieren ja olen halunnut pitää sen siinä, Helena kertoo.

Mikon kuoleman jälkeen Helena pohti, pystyykö hän enää vetämään Länsi-Porin seurakunnan raamattupiiriä. Nyt hän on tyytyväinen, että jatkoi tehtävässä.

— Äskettäin juuri luimme Testamentin alkukirjeistä, kuinka poisnukkuneet temmataan yhdessä täällä olevien kanssa pilvissä yläilmoihin Herran vastaan. Tuntuu lohdulliselta ajatella, että Mikokin vain nukkui ja se on tilapäinen olomuoto. Jälleennäkemisen toivo auttaa jaksamaan, Helena Ainasoja sanoo.

Uskovan Mikon kuolema kosketti monia. Ystäviä kävi päivittäin lohduttamassa ja moni lupautui auttamaan hautajaisjärjestelyissä.

Helena näyttää poikansa valokuvaa. Sen edessä on valkoinen sydän. Helena näyttää poikansa valokuvaa. Sen edessä on valkoinen sydän. Helena näyttää poikansa valokuvaa. Sen edessä on valkoinen sydän.

— Hautajaisissa joku Mikon uskonnollisista oli jättänyt kiven kovan vieren ja olen halunnut pitää sen siinä, Helena kertoo.

Mikon kuoleman jälkeen Helena pohti, pystyykö hän enää vetämään Länsi-Porin seurakunnan raamattupiiriä. Nyt hän on tyytyväinen, että jatkoi tehtävässä.

— Äskettäin juuri luimme Testamentin alkukirjeistä, kuinka poisnukkuneet temmataan yhdessä täällä olevien kanssa pilvissä yläilmoihin Herran vastaan. Tuntuu lohdulliselta ajatella, että Mikokin vain nukkui ja se on tilapäinen olomuoto. Jälleennäkemisen toivo auttaa jaksamaan, Helena Ainasoja sanoo.

Uskovan Mikon kuolema kosketti monia. Ystäviä kävi päivittäin lohduttamassa ja moni lupautui auttamaan hautajaisjärjestelyissä.

Helena näyttää poikansa valokuvaa. Sen edessä on valkoinen sydän. Helena näyttää poikansa valokuvaa. Sen edessä on valkoinen sydän. Helena näyttää poikansa valokuvaa. Sen edessä on valkoinen sydän.

— Mikolle skitsofrenia oli sama kuin kuolemantuomio. Minä yritin selittää ja kannustaa, että sairaus pysyy kontrollissa lääkityksellä. Oikeaa lääkitystä ei kuitenkaan löytynyt, vaikkei Mikolle kokeiltu neljää eri lääketta puolen vuoden aikana, Helena Ainasoja kertoo.

Mikko oli marras-joulukuun sairastustensa jälkeen kuollessaan kotona, sen jälkeen opiskelija-asunnossaan, päivittäin kuntoutuksessa ja viikonloput kotona vanhempiensa luona. Voimat kuitenkin ehtyivät, harkaisuus lisääntyi, paikat tärräsivät ja elämänhalu hiipui. Nuori mies oli äärettömän upunut ja alistunut eikä enää lopulta jaksanut elää.

— Hautajaisissa joku Mikon uskonnollisista oli jättänyt kiven kovan vieren ja olen halunnut pitää sen siinä, Helena kertoo.

Mikon kuoleman jälkeen Helena pohti, pystyykö hän enää vetämään Länsi-Porin seurakunnan raamattupiiriä. Nyt hän on tyytyväinen, että jatkoi tehtävässä.

— Äskettäin juuri luimme Testamentin alkukirjeistä, kuinka poisnukkuneet temmataan yhdessä täällä olevien kanssa pilvissä yläilmoihin Herran vastaan. Tuntuu lohdulliselta ajatella, että Mikokin vain nukkui ja se on tilapäinen olomuoto. Jälleennäkemisen toivo auttaa jaksamaan, Helena Ainasoja sanoo.

Uskovan Mikon kuolema kosketti monia. Ystäviä kävi päivittäin lohduttamassa ja moni lupautui auttamaan hautajaisjärjestelyissä.

Helena näyttää poikansa valokuvaa. Sen edessä on valkoinen sydän. Helena näyttää poikansa valokuvaa. Sen edessä on valkoinen sydän. Helena näyttää poikansa valokuvaa. Sen edessä on valkoinen sydän.

Ahlainen

Ahlaisten kirkko

Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 27.10. Sanajumalanpalvelus, Eeva-Liisa Virkkunen, Pekka Tyni. — La 2.11. Messu, Helena Kuusiranta, Hanneli Grönlund. sytytetään kynttilät vuoden aikana kuolleiden muistolle. Kahvitarjoilu Seurakuntakodilla messun jälkeen. — Su 3.11. Sanajumalanpalvelus, Eeva-Liisa Virkkunen, Hanneli Grönlund. — Su 10.11. Sanajumalanpalvelus, Eeva-Liisa Virkkunen, Hanneli Grönlund. — Su 17.11. Sanajumalanpalvelus, Eeva-Liisa Virkkunen, Hanneli Grönlund, juonnettu jumalanpalvelus.

Joulun kosketus, Joel Hallikaisen joulukonsertti su 17.11. 15. Hyväntekeväisyyskonsertin tuotto lasten ja nuorten hyväksi. Järj. LC/Pori Charlotte.

Seurakuntakoti

Virsilauluilta ke 13.11. 18. Hanneli Grönlund, kahvia tarjolla 17.30 alk.

Lähetyspiiri Ti 13, parilliset viikot, seur. 29.10. ja 12.11. — **Raamattupiiri** Ma 13, parittomat viikot, seur. 4.11. ja 18.11.

— **Perhekerho** Ke 10, parittomat viikot, seur. 6.11. ja 20.11.

— **Naistenpiiri** Ke 14, parittomat viikot, 6.11. vieraana Reposaaren kuntekerholaisia ja Maaria Hemä Porin seudun muistiyhdistyksestä, 20.11. vieraana Marjatta Kriivari.

EU-kassien jako Ti 9–11.

Hartaushetket Vanhustenrivit to 31.10. 12.

Keski-Pori

Keski-Porin kirkko

Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 27.10. Laura Koukari, Tuija Kruus, Kamarikuoro Canzona, Guido Kriik, Juhani Romppanen, kirkkokahvi (Gideonit). — La 2.11. Antero Virtanen, Kari Erkkola, Juhani Romppanen, kirkkokahvi (piennyhmätyö). — Su 3.11. Rauhanyhdistyksen kirkkopöytä, Kari Palomaa, Pirkko Heikkilä, Nuorten kuoro, Guido Kriik, kirkkokahvi (diakoniatyö).

KirkkoTorstai to 18. 24.10. Raamatun runoutta, Ritva Tuutti-Friman, 7.11. Teeseurat ja HPE, Pekka Aalto, 21.11. Kirkon monimuotoinen arkkitehtuuri ja rikas kuva-aineisto papin silmin, Raii Turtola.

Raamatun kertausohjelmat pe 12.1.11., 15.11., 29.11. **Kirkko avoinna** arkisin 1.11. alk. 10–13, rukoushetki 12.

Keski-Porin kirkkotupa Kynttilätapahtuma itsemurhan tehneiden muistolle su 17.11, kynttilät sytyttävät kirkon pihalla 18, hiljentyminen ja glögi kirkkotuvalla.

Ilta kirkko "Hiljaisuuden ilta" to 31.10. 18. Naistenkahvila, Eeva-Riitta Koivisto, Sinikka

— **Naistenpiiri** Ke 14, parittomat viikot, 6.11. vieraana Reposaaren kuntekerholaisia ja Maaria Hemä Porin seudun muistiyhdistyksestä, 20.11. vieraana Marjatta Kriivari.

EU-kassien jako Ti 9–11.

Hartaushetket Vanhustenrivit to 31.10. 12.

PORIN SEURAKUNNAT loka - marraskuussa 2013

Pyhäinpäivänä kirkkoissa ja kappeleissa

Pyhäinpäivänä 2. 11. musiikkihetkiä ja omaisten iltoja.

Usko kuolemanjälkeiseen elämään kuuluu kristinuskoon.

Musiikkia ja hiljaisuutta

Pyhäinpäivän sävelhartaus Ruosniemen kirkko 2.11. klo 15, Ruosniemen seurakuntakuoro, joht. Päivi Holkko.

Pyhäinpäivän hartaus 2.11. klo 15 Käppärän iso kappeli, Jussi Kärmelä, Sakari Salminen.

Hiljaisuuden ilta 2.11. klo 18 Porin metsähautausmaa, Metsäkappeli.

Pyhäinpäivän ilta kirkko 2.11. klo 18, Vox Humana, Guido Kriik.

Tilaisuudessa luetaan vuoden aikana kuolleiden Keski-Porin seurakunnan jäsenten nimet ja sytytetään kynttilät heidän muistolle, Keski-Porin kirkko.

Omaisten ilta 2.11. klo 17 Länsi-Porin kirkko.

Omaisten ilta 2.11. klo 18 Teljän kirkko, Noora Tapiainen, Juha Väisänen, Ilkka Riihimäki, Pirjo Paukun, Marja-Terttu Sundell.

18.11. 18, Timo Tamminen, p. 6393 868.

Toejoin pappi

Iltaehtoollinen to 18.30. 24.10. Antero Virtanen, Guido Kriik. — 21.11. Helena Kuusiranta, Juhani Romppanen. — 26.12. Tapio Hietalahti, Juhani Romppanen.

Rukousilta su 18.30, 27.10, 10.11., 24.11. ja 8.12.

Tyttökerho ma 15.30–16.45, Anne Saarela, p. 0400 309 836.

Tyttöryhmä 3.-4. -luokkalaissille ma 17–18.30 (8 kertaa), alk. 16.9., Anne Saarela.

Perhekerho ke 10–11.30, Lea Rantamaa, p. 0400 309 834.

Raamattupiiri ke 6.11., 20.11. 18.30, Riitta ja Paavo Simula, p. 6394 261.

Tipurinkatu 20 vanhustentalo

Diakonissan vastaanotto vanhustentalon kerhohuoneella to 24.10. 10–11. Voidaan sopia myös kotikäynti, p. 0400 309 834 Lea Rantamaa.

Pormestarinluodon seurakuntakoti

Lähetystilaisuus su 27.10. 14, Raija Majanen ja Antti Kiviranta Kansanlähetyksestä, musiikki: Kaia Tontti. Myyntiä lähetystyön hyväksi, kahvi.

Messu su 10.11. 12, Antero Virtanen, Päivi Holkko.

Hengelliset laulut su 17.11. 14, Ulla ja Pekka Peltonen.

Viikkotoiminta: Mesikäpälä ma 17–18. — Diakonissan vastaanotto ti 9–11. — Virkepiiri ti 12. — Tyttökerho ti 15–16.15, Anne Saarela, p. 0400 309 836. — Lautapeliherho kaikenikäisille ti 17. — Ruokailu ke 12–13. — Raamattupiiri ke 18.30, parilliset viikot, Marjatta Kataja, p.044 3634846, seur. 30.10., 13.11., 27.11. — Kahvi- ja teetupa joka la 13–15. — Lähetyspiiri ke 14, parittomat viikot, 6.11. Antero

Virtanen, 20.11. Pirkko Heikkilä, Marketta Lehto, 4.12. Antero Virtanen. — Luojan luomien leppoisa lauantait la 13: kuukauden 1. kirjastolauantai, kuukauden 2. laululauantai, kuukauden 3. runolauantai, kuukauden 4. käsityslauantai, 26.10., 2.11., 9.11., 16.11., 23.11., 30.11.

Lyttälän rukoushuone Sanajumalanpalvelus su 27.10. 12.30, Tuija Kruus, Juhani Romppanen.

Perhekerho joka toinen ke 10.15–11.45, parilliset viikot, Lea Rantamaa, p. 0400 309 834, 30.10., 13.11., 27.11.

Toukari Kuntokerho ti 9, parittomat viikot, kuntosali, Lea Rantamaa, 5.11., 19.11.

Seurakuntakeskus Retkipiiri pe 25.10. 18. **Sanan lähteellä ilta** la 26.10. 18.

Lähetyspiiri ma 18.30. **Veisuuhetki** ti 13 (4 krs), parittomat viikot, 5.11., 19.11. Virsilaulua ja hengellisiä lauluja sekä Raamatun sanaa, kahvit.

Rukouspiiri kerran kuukaudessa to 11.45, seur. 14.11. ja 12.12.

Viikkotoiminta: Merimieskirkkopöytä ti 15. — Miesten työpiiri ke 18.30. — Raamattupiiri to 10, Pirkko Heikkilä, p. 0400 309 833. — Rukous Suomen puolesta to 13–14 kuukaudessa. — 40+ raamattupiiri su 17, parilliset viikot, Esa Bärlund, p. 050 365 4111, 3.11., 17.11.

Vanhustentalo **Ruskahovi:** Kuukausihartaus to 13.30, 14.11. Pirkko Heikkilä, kahvi- ja teetupa vä-

ki, 12.12. HPE, Helena Kuusiranta, Juhani Romppanen. — Levähtäkää vähän -kerho kuukauden viim. to 13.30, 31.10., 28.11. — Raamattupiiri ma 13.30, Seija Sandelin, p. 045 631 1853, 28.10, 25.11. ja 30.12.

Ruskakoti: Kuukausihartaus to 13.30, 21.11 Pirkko Heikkilä, kahvi- ja teetupa väki, 19.12. HPE, Helena Kuusiranta, Juhani Romppanen. — Seurakunnan tuokio 7.11. 13.30. — Raamattupiiri pe 13.30, Irma Kiviniemi, p. 040 727 4487, 8.11. ja 13.12.

Pormestarinluodon koti, Peräsementie 5: Ollaan yhdessä -kerho ke 13.

Musiikkitoiminta

Seurakuntakeskus 5. krs musiikkisali: Kamarikuoro Vox Humana ke 17, Guido Kriik, p. 0400 309 837. — Kirkkokuoro ke 18.30, Guido Kriik, p. 0400 309 837. — Tuomas-kuoro ja soittajat, Päivi Holkko, p. 0400 309 838. — Porin Ylistyslaulajat to 18, Kaia Tontti, p. 0440 803 388. — Cantores Vesperi pe 16, Guido Kriik, p. 0400 309 837. — Porin Laulumiehet pe 17.30, Aulis Haavisto, p. 041 775 1631.

Ruosniemen kirkko: Ruosniemen seurakuntakuoro, ma 17.30, Päivi Holkko, p. 0400 309 838.

Mikonkatu 8

Muksupiiri (perhekerho) ke 10–11.30 aamupala tarjolla, Eija Lindholm, p. 0400 309 641 ja Mikko Salonen p. 0447 309 648.

Raamattupiirä

Maanmittarinkatu 9 kerhohuone to 13, parilliset viikot, Ritva Mönkkönen, p. 0400 485 878, 31.10., 14.11. ja 28.11.

Tähtikatku 12 kerhohuone ke 13, parittomat viikot, Pirkko Sarlund, p. 641 3724, 6.11., 20.11.

Serafinan kerhohuone, Antinkatu 22 ke 13, Marketta Lehto, 13.11.

Varhaiskasvatus

Tiedustelut, ilmoittautumiset, toiveet, palautteet lastityönohjaajalle: Päivi Isonokari 0400-309 819, päivähoito-kerho@pori.fi

Päiväkerhoryhmiä Ruosniemen kirkolla (myös Toejoen ryhmät), Lyttälän rukoushuoneella, Pormestarinluodon srk-kodilla, Seurakuntakeskuksessa. Mahdollisia vapaita paikkoja voi tiedustella lastityönohjaajalta, ns. jatkuva ilmoittautuminen. Päiväkerhot syyslokakuulla 21.10.–25.10.

Perhekerhot Toejoen papin perhekerho kokoontuu Pormestarinluodon srk-kodilla Alahangantie 1, Ruosniemen kirkolla ja Muksupiirissä (Mikonkatu 8) keskiviikkoisin 10–11.30. Lyttälän rukoushuoneella 10.15–11.45 parillisilla viikoilla. Perhekerhot syyslokakuulla 21.10.–25.10.

Pyhäkökoulun Ruosniemen kirkko, 12, su 17.11. Tehkää tie Kunkaalle, su 15.12. Joulua saapuu jokaiselle. Sirpa Koski, p. 045 121 1167.

Sairaalaharjoitus Lastenohjaaja Sirpa Kosken tavoittaa Satukunnan keskuksessa lastenpolkukinilla ark. 7.45–15.15, p. 045 121 1167.

Päivähoitoyhteistyö **Uskontokasvatustuokiot** Eija Lindholm, p. 0447 309 641.

Lasten valokuvista kootu näyttely "Kamera lapsella – 150 näkökulmaa Keski-Poriin".

Jatkuu sivulla 12

LÖYDÄ PIPLIAN LAHJAT

www.piplia.fi ■

MISTÄ LÖYDÄT? PIPLIA
Hauskat piirroukset ovat täynnä jännittäviä yksityiskohtia, löydätkö ne? Isokoisessa kirjassa on pahviset sivut. Soveltuu 2–7 -vuotiaille. ■ 14,90 € / KPL

SOINNUTETUT TASKUVIRSIRIJAT
Kaikki virret ovat soinnutettuina omalla sivullaan. Mukana katekismus. Neljä kansivaihtoehtoa. ■ 12,90 € / KPL

UUSI FARKKURAAMATTU!
■ 24 € / KPL

Tutustu myös keskikoisoihin ja nahkakantisiin virsikirjoihin www.pipliakauppa.fi

Suomen Pipliseura | myynti 010 838 6520 | myynti@piplia.fi | www.pipliakauppa.fi

Uutta tulossa!

Kotimaa tuntee kirkon.

Kotimaa on PRO

Kotimaa on nyt PRO. Nimensä veroselästi palvelu ammattilaiselle ja nimensä mukaisesti kirkon puolesta.

Kotimaa Pro -kokonaisuuteen kuuluvat sekä Kotimaa-lehti että verkkopalvelu.

Printin ja sähköisen palvelun yhdistelmä kaikille kirkollisten asioiden parissa toimiville. www.kotimaapro.fi

PORIN SEURAKUNNAT loka - marraskuussa 2013

rin kirkkoon" 29.10.–9.11. Porin pääkirjaston näyttelyssä. **4v-synttärät** Kutsumme tänä vuonna 4-vuotta täyttäviä seurakuntalaisiamme yhteiseen Synttäriruhlaan ke 20.11. 18–19.15 vanhempiensa kanssa. Juhlat pidetään Seurakuntakeskuksessa, Itäpuisto 14, 2 krs. Ilm. päiv. Isonokari@porievl.fi, 0400 309 819, ti 12.11. menn. mielellään s-postilla. Kankunystietiedot mukaan!

Nuorisotyö
Mikonkatu 8 Isoskoulutus ke 17–18.30, 30.10. Isonen ja Raamattu. 13.11. Iltaohjelmista. 27.11. Iltaharjauksista. 11.12. Syyskauden päätös ja joulujuhlat nuortien merkeissä. **Isosviikkis** Silokalliolle pe 13. – su 15.12. Ilm. viim. 5.12. Leiri koulutuksessa oleville maksuton. — **Leirivastustajakoulutus** ke 17–18.30, 6.11. Miten voin auttaa. 20.11. Lisää Raamatusta. 4.12. Suuren kysymysten äärellä. 11.12. Syyskauden päätös ja joulujuhlat nuortien merkeissä. — **Nuortenillat** to 17, 31.10., 7.11., 14.11., 21.11., 28.11. ja 5.12. — **Poppari-illat** pe 17, 1.11. ja 29.11. — **Leirivastustajaviikkis** Silokalliolle 8.–10.11. Ilm. viim. 1.11.

Maata Näkyvissä -festarit Turussa 15.–17.11. Käsiöohjelmat Mikonkadulta. 50 e (leirillä olemille isosille ja leirivastustajille 20 e). Ilm. 31.10. menn. Lisätiedot www.maatanakyvissa.net. Tiina Jokiperä p. 0400 309 835) ja Tapio Hietalahti p. 0400 309 829, s-postit etunimi.sukunimi@porievl.fi.

Halutaan kerhonohjaajaksi? Ota yhteyttä Anne Saarelaan p. 0400 309 836) tai Mikko Jokiseen p. 0400 309 823), s-postit etunimi.sukunimi@porievl.fi.

Länsi-Pori

Länsi-Porin kirkko
Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 27.10. Messu, saarna Juhana Tarvainen, Mika Kyytinen, Sakari Salminen. Seurat Juhana Tarvainen. kirkkokahvi (raamattuviikonlopon viimeinen raamattuluento). — La 2.11. Messu, Reija Nordström. kirkkokuoro, Leelo Lipping. — Su 3.11. Messu, Jarmo Mäki-Mikola, Mika Kyytinen, kirkkokuoro, Leelo Lipping, kirkkokahvi (lähetyksen hyväksi). — Su 10.11. Messu, Sini-Maaria Kauppi, Leelo Lipping. — Su 17.11. Perhemessu, Jussi Kärmeranta, Sakari Salminen. — Su 24.11. Messu, Mika Kyytinen. **Raamattuviikonloppu** 25.–27.10. yhdessä SLEY:n kanssa, ks. yhdistystyö-kohta. **Ystävyyden ilta** su 24.11. 17, Matti Kaipainen, Mika Kyytinen, Osmo Aronen, tarjoilua. **Omaisten ilta** la 2.11. 17. **Aamurukoushetki** Laures ke 6.11. 8.45.

Konsertteja
Länsi-Porin kirkko

Olli Porthan, urut su 3.11.18, ohjelma 5 €. **Tampereen Musiikkiakatemia kirkkomusiikkioiskelijat** to 14.11. 19, Leelo Lipping.

Käppärän iso kappeli
Hartaus la 2.11. 15, Jussi Kärmeranta, Sakari Salminen.

Lattomerin kirkko
Messu su 3.11. 12, Tanja Häkkinen, Leelo Lipping.

Preiviikin kirkko
Messu su 17.11. 12, Jussi Kärmeranta, Sakari Salminen.

Lähetyspiirit
Lattomerin lähetyspiiri Ti 5.11. 18 Kuusistossa, Paikallistie 557. — Ti 19.11. 18 Salosella, Lattomerentie 251.

Kuorot
Länsi-Porin kirkko: Celeste-kuoro ma 17.30, Sakari Salminen. — Lapsikuoro to 16–17, 3-v. ylöspäin, Marjatta Salonen ja Sanna Hakkiuoto. — Kirkkokuoro su 17, Leelo Lipping.

Reikko-Ulasoorin seurakuntailta
Ke 30.10 18 Anja ja Raimo Virtanen, Mäkeläntie 14. — Ke 27.11. 18 Pirkko ja Pentti Kuuri-Riutta, Säikantie 81.

Olotupa
Ojuntie 2
Käppärän lähetyspiiri ti 29.10. 18. — Kirjallisuuspiiri ma 4.11. 18. Kirjana J-L Fournier: "Isi, mihi mennään". — Käppärän lähetyspiiri ti 12.11. 18. — Ilta Ilosanomalle ke 27.11.18, Outi Kappel, Tanja Häkkinen, tarjoilua. — Rukousilta ke 4.12. 18, Jukka Partala, Tanja Häkkinen.

Työtupa
Ke 9 Länsi-Porin kirkko.

Päiväpiirit
Lattomerin kirkko ma 4.11. 11–12.30. — **Preiviikin kirkko** ti 5.11. 12–13.30. — **Niitytymään Leppä** to 24.10. ja 21.11. 13–14.30. — **Olotupa** to 31.10. ja 14.11. 11–12.30.

Diakoniatyöntekijöiden vastaanotot
Lattomerin kirkko ma 9–10, p. 044 7309 657 tai 0400 309 862. — Preiviikin kirkko ti 9–10, p. 044 7309 659 tai 0400 309

262. — Länsi-Porin kirkko pe 9–10.30, p. 0400 309 861 tai 0400 309 869. — Olotupa pe 11–12, p. 044 7309 656. **Diakonian perhettyö** Ilona Kontinen p. 0400 309 869, Jouni Kivimä p. 0400 309 861, s-postit etunimi.sukunimi@evl.fi.

Varhaiskasvatus
Perhekerhot: Lattomerin kirkko ke 10–12. — Olotupa ma 9.30–11.30. — Pietniemen seurakuntatalo ke 10–12. — Länsi-Porin kirkko to 9.30–11.30.

Päiväkerhot: 3–6-vuotiaiden vapaista kerhopaikoja voi tiedustella Marja Lehtoselta p. 0400 309 818, marja.lehtonen@evl.fi. **Lapsiperheiden tapahtumia** Pietniemen seurakuntatalo: **Perheklubi** su 3.11. 17–19, Marja Lehtonen, Ilona Kontinen. — **Vauvakirkko** su 17.11. 14, Reija Nordström, Kristiina Jaiteh, Ilona Kontinen.

Nuoret
Ilamessu pe 18, seur. 1.11. ja 13.12., Länsi-Porin kirkko.

Noormarkku

Noormarkun kirkko
Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 27.10. Messu, 50 vuotta sitten perustettu pääseiden kirkkopyhä, Kari Penttinen, Markku Lahti. — La 2.11. Pyhänpäivän messu, Kari Penttinen, Samu Repo, Markku Lahti. Vuoden aikana poisnukkuneiden nimet luetaan ja muistokynttilät sytytetään. — Su 3.11 Kuukauden juhlassa, Samu Repo, Kari Penttinen, Markku Lahti, palveluvuorossa Partiolaiset. — Su 10.11. Messu, Samu Repo, Heikki Lipasti. — Su 17.11. Messu, Kari Penttinen, Markku Lahti. — Su 24.11. Messu, omaishoitajien ja eläkeläisten kirkkopyhä. Messun jälkeen lähetsuolaan srk-talolla, lehtori Ritva Kangassalon luento. **Hiljaisuuden äänet** – So-

nos Silentii la 2.11. 19, Voces Arctopolii -laulu-yhtye. Ohjelma 10 €. **Tuomas-messu** su 10.11. 18, Samu Repo, Missiokuoro (harj 17). **Hengellis-isänmaallinen ilta** su 17.11. 18, Noormarkun Karjalaseura tehtävissä. Isänmaallinen puhe, virsiä, runoja ja laulua.

Noormarkun pappila
Viikkotoimintaa: **Ma** 18 Naisten raamattupiiri. 18.30 Miesten raamattu ja rukouspiiri. — **Ti** 18 rukous Suomen puolesta yhdessä Radio Dei'n rukousohjelman kanssa. — Miestenpiiri 13–14.30. — **Ke** 9.15–11.15 perhepäivähoitajien avoin päiväkerho. 18 Noormarkun kirkkokuoro. — **To** 9.15–11.15 perhekerho. **Etiopian nuttipiiri** ti 10–12, ja to 18–19.30, kirjastossa. **Sionin Kanteleen lauluseurat** pe 18.00, Veli-Pekka Huhtanen, seur. 25.10, 8.11., 22.11. **Kultaisen iän kerho** joka toinen ke 14, 6.11. mukana Jarmo Mäki-Mikola.

Missiokuoron harjoitukset 27.10 ja 10.11.18. **Kuukauden juhliavias** to 31.10. 18, lääkäri Markus Halminen "Miten selviän ikääntymisen monista haasteista?", Kari Penttinen. — Ti 19.11. 18, Jarmo Villanen kertoo Syyrian pakolaistilanteesta. **Pappilan kirjasto ja lukusali** avoinna ma–pe to 14–18.

Noormarkun seurakuntatalo
Viikkotoimintaa: Kitarakoulu ma ja ke 17, ti 16. — Kiviipiiri to 17. — Hyvää mieltä arkeen ti 13.30. (parilliset viikot). — Afasiakerho joka toinen ke 14 (parilliset viikot). — Naistenpiiri joka toinen to 14 (parilliset viikot). — Aivohalvaus- ja afasiakerho joka toinen ke 14 (parilliset viikot). — Sielukkaat naiset ti 16.30–18.30. **Kohtaamispaikka** su 3.11. 17, Heikki Nummijärvi, Kari Penttinen, Hausbändi. **SPR:n ystäväkurssi** la 9.11. 9–15 ja ke 13.11. 18–20. Maksuton. Ilm. Outille p. 044 7309 712. **Yksinelävien ilta** to 21.11. 18–20, aiheena "Mikä liikuttaa?", Taina Kauppi. **Israel-ilta** ti 26.11. 18, Liisa ja Esa Kuusinen, Kari Penttinen.

Lassilan kirkko
Jumalanpalvelus pyhäpäivisin klo 13: La 2.11. Messu,

Kari Penttinen, Markku Lahti. Luetaan vuoden aikana poisnukkuneiden ja Lassilan haudattujen nimet. — Su 17.11. Messu, Kari Penttinen, Markku Lahti. **Ilta musiikkia** su 27.10. 18, Pihlavan ja Lassilan kirkkokuorot, Jouni Maunula.

Lassilan pappila
Kyläkahvila to 14.11. 13–15. Kysy kuljetusta diakonisioilta. **Kirkkokuoro** to 18. **Lähetyspiiri** ke 6.11. 18, mukana Jarmo Mäki-Mikola.

Söörtupa
Perhekahvila joka toinen ke 10–12 (parittomat viikot).

Mualla:
Hartaus Snällintuvalla ke 30.10. ja 13.11. 13. — Mäntylinnassa ke 6.11. ja 20.11. 13. — Hopeaharjussa ti 5.11. 13.30. — Lähiläpälukeskuksesta to 12.30. — **Missiokuoro** Keski-Porin kirkossa to 12.11. 18.

Diakoniatyön vastaanotot
Noormarkun seurakuntatalolla ma 12–14, to 12–14 ja pe 9–11. Ellet pääse vastaanottoaikoihin, voit varata oman ajan. Kotikäynnit tarvittaessa. Kristiina Johansson p. 0447 309713, Outi Penttinen p. 0447 309712. S-postit etunimi.sukunimi@evl.fi.

Senioripysäkki-ryhmä
Alkaa ensi vuoden alussa. Ryhmä kootaan tämän syksyn aikana. Ota yhteyttä Outiin.

Varhaisnuorisotyö
Kerhoja 7–14 –vuotiaille: **Ma** Puuhakerho srk-talolla 2–5 -luokkalaissille 17.30–19. — Puikot, kourut ja sakset Söörtuvalla aidoille ja kouluikäisille 17–19. — Puuhakerho Lassilan pappelissa 17.30–19. **Ti** Puuhakerho srk-talolla 1–4 luokan tytöille 16.30–17.30. — Askartelukerho srk-talolla 1–4 -luokkalaissille 16.30–18. — Kokki- ja puuhakerho Söörtuvalla 1–4 -luokkalaissille 17–18.30. **Ke** Kokki- ja puuhakerho srk-talolla 1–3 -luokkalaissille 17–18.30. — Tusina+ srk-talolla 6–7 -luokkalaissille 17–18.30. **To** Esirippikoulu srk-talolla 6–7 -luokkalaissille 16–17. — Kokki- ja puuhakerho srk-talolla 3–5 -luokkalaissille 17.30–19.30. Alkaa viikolla 40.

Pihlava

Pihlavan kirkko
Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 27.10. Sanajumalanpalvelus, Pirjo Tiira, Jouni Maunula. — La 2.11. Pyhänpäivän messu, viime vuoden pyhänpäivän jälkeen kuolleiden nimien luku ja muistokynttilöiden sytytys, kirkkokahvi, Pirjo Tiira, Heimo Hietanen, Jouni Maunula. — Su 3.11. Sanajumalanpalvelus, Heimo Hietanen, Jouni Maunula. — Su 10.11. Messu, Pirjo Tiira, Jouni Maunula. — Su 17.11. Messu, Heimo Hietanen, Jouni Maunula. **Outon virsien ilta** to 31.10. 19 kanttori Jouni Maunulan johdolla. **Isänpäivän iltakirkko ja perhetapahtuma** su 10.11. 17, Pirjo Tiira ja lapsityö, Jouni Maunula.

Kirkon seurakuntasali
Seurakuntapiiri joka toinen ke 30.10., 13.11. 12. **Kirkkokuoro** ke 18.

Seurakunta
Miesten raamattupiiri joka toinen ma 18, parilliset viikot, Kaj Vartio, 28.10., 11.11. **Raamattupiiri** joka toinen ti 18, parilliset viikot, Pirjo Tiira, 29.10., 12.11. **Kanneljärvi** joka toinen ma 18, parilliset viikot, Niilo Suhonen, 4.11., 18.11. **Lähetyspiiri** joka toinen ke 16, parittomat viikot, Tuulikki Heino, 6.11., 20.11. **Gospelzumba** monitoimitalissa joka ti 18.30–19.30.

Metsäkappeli
Pyhänpäivän hiljainen ilta la 2.11. 18.

Kyläsaaren seurakuntatalo
Jumalanpalvelus joka kuukauden ensimmäinen su 12: 3.11. Messu, Heimo Hietanen, Jouni Maunula. **Seurakuntapiiri** joka toinen ke 14 parilliset viikot, 30.10., 13.11. **Lähetyspiiri** joka toinen ke 13 parittomat viikot, 6.11., 20.11.

Mäntyluodon seurakuntakoti
Jumalanpalvelus joka kuukauden toinen su 12.

Diakonian vastaanotot
Pihlava ma ja pe 9–11 (pe EU-ruokajakelu). — **Mäntyluoto** to 9.30–10. — **Kaanaa** joka toinen ti 9.30–10, parittomat viikot.

Lapset
Päivä- ja perhekerhot, Saa-ra Häkkiluoto-Kartio 0447 309 654. **Iltapäiväkerho** Enäjärven koulu, Mäntyluodon srk-koti ja Pihlavan koulu koulupäivisin 11–17.

Varhaisnuorisotyö
Pihlava
Kokki- ja puuhakerho joka ke 15.30–17. — Sählykerho joka ke 17–18. — Musa-bändikerho joka to 15.30–16.30. **Kyläsaaren seurakuntatalo** Tyttö-poikakerho joka ke 16.30–17.30. — Kaakaopöytä-

koulu kaikenikäisille, myös alle kouluikäisille 10.11. 15–16.30. **Mäntyluodon seurakuntakoti**
Tyttö-poikakerho joka ke 17.30–19. **Enäjärven koulun kirjasto** Tyttö-poikakerho 1–4. luokkalaissille joka ti 15–16. ja 5–6. luokkalaissille joka ti 16–17.

Nuorisotyö
Pihlava
Nuortenillat kellarikirkossa to 18–20, seur. 24.10., 31.10., 7.11., 14.11. — Lauluryhmä ja bändikerho joka to 16. **Kyläsaaren vanha koulu** Yökahvila pe 19–22.30, seur. 1.11., 8.11.

Porin Teljä

Teljän kirkko
Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10. — Teljän kirkon ylärakennassa pyhäkoulu klo 10 sunnuntaisin ja Teljän kirkkosalissa "Nooan arkkii" – hiljainen leikkikurkkaus leikki-ikäisille lapsille. — Su 27.10. Sanajumalanpalvelus, Silja-Maaria Kavasto, Juha Väisänen, Hanna Salminen, lähetystyön kirkkokahvit. — La 2.11. Messu, Jarkko Willman, Ilkka Riuhimäki. — Su 3.11. Messu, Lähetyspyhä, Noora Simola ja Jamie O'Connor tulojuhla, Silja-Maaria Kavasto, lähetyslounas. — Su 10.11. Messu, Helge Ranta, Juha Väisänen, Uudenkoiviston asukkaiden kirkkopyhä, kirkkokahvi tarjoaa Uudenkoiviston kiinteistönomistajat ry. — Su 17.11. Messu, juhlaavoin avoimessa, luottamushenkilöiden järjestämä messu, saarna Harri Saine, Kaisa Huhtala. — Su 24.11. Juhlamessu, Taneli Kuusiston Juhla-kantaatti "Jumalan lähettämät", Simo Koivunen, Jarkko Willman, Silja-Maaria Kavasto, Hanna Salminen, Pia Ylitallio-Maunula. Mahdollisina muistamisina seurakunta toivoo lahjoituksia vähävaraisille lapsiperheille. Niiden tulisi olla miel. paperissa lahjakkasissa, esim. lelut ja kuvakirjat, karkkipussi ja lahjakortti. Diakonissa on vastaanottamassa lahjoja kirkon alussa. **Omaisten kerhoilla** la 2.11. 18, Noora Tapiainen, Juha Väisänen, Ilkka Riuhimäki, Pirjo Paukkunen ja Marja-Terttu Sundell. **Egerin ystävyseurakuntatyö:** Ti 5.11. klo 18 Sami Garam kokkaa unkarilaista ruokaa, päivällisen hinta 20 e. Lisätietoja s. 12. **Raamattukahvila** ke 6.11. 18 "Salattu suuri päivä", Jari Nordman, Heikki Mäki-Pesola, Jarkko Willman, Taina Saine. **Martin-päivän virsi-ilta** su 10.11. 18, Jarkko Willman, Teljän Kamarikuoro. **"Nooan arkkii" -näytelmä** lapsille ja lapsenmielisille ke 13.11. 14 ja 16.30, näyttelijöinä lapsityön väki. **Keefas-messu** su 24.11. 18, Ilkka Riuhimäki, Janne Peltto-Piri, Silja-Maaria Kavasto, Hanna Salminen. **Diakoniatyöntekijä tavattavissa** ke 13–15.

Päiväkotikokouksen lapset ovat itse näppäilleet kuvia Keski-Porin kirkossa.

150 lapsen näkökulmaa Keski-Porin kirkkoon

Kirkkoseikkailulle Keski-Porin kirkkoon tulleet lapset pääsivät myös valokuvapuhuihin. Isossa kirkossa seikkaili ja otti valokuvia lapsia päiväkodeista ja Ruosniemen alueen perhepäivähoidosta. Lisäksi kirkon kuvaamiseen osallistui kaksi ryhmää ryhmäperhepäivähoitokodeista. Lasten ottamista kuvista on kootu näyttely **Kamera lapsella-150 näkökulmaa Keski-Porin kirkkoon**. Se on esillä Porin pääkirjaston näyttelytallassa tiistaista 29. lokakuuta alkaen lauantaihin 9. marraskuuta asti kirjaston aukioloaikoina. — Näyttely on osa Keski-Porin kirkon 150-vuotisjuhlien viettoja. Lapsen otat käyneet tutustumassa Keski-Porin kirkkoon lukukaudella 2012–2013. Kuvia kertyi noin tuhat, joten näyttelyn rakentajilla on ollut iso työ valita niistä 150, kertoo lapsityönohjaaja **Päivi Isonokari**. Lapsen kuvaavat niin kirkon yksityiskohtia kuin kokonaisuuttakin pienen perspektiivistä. Kirkon ku-

Teljän seurakunnalla 50-vuotisnäyttely

Porin Teljän seurakunnan 50-vuotisjuhlanäyttely on Sampo-kirjastossa kuukauden ajan 14.10. – 15.11. Valokuvanäyttelyssä on vanhojen valokuvien ohella värikäs katsaus nuorekaan seurakunnan tämän päivän toiminnasta. Näyttely on avoinna Sampo-kirjaston aukioloaikoina eli maantaista klo 10–19 sekä tiistaista perjantaihin klo 10–18. Teljän seurakunnan 50-vuotisnäyttely Sampo-kirjastossa 15.11. saakka.

Kamera lapsella – 150 näkökulmaa Keski-Porin kirkkoon –näyttely Porin pääkirjasto 29.10.-9.11.

Luther näyttelmä – "Villikarju viinitarhassa"
Teljän kirkko
Ensi-iltaanäytökset su 27.10. 16 ja 19, ma 28.10. 19, ti 29.10. 13, tiedot s. 8–9. **Kirkkokuljetus** näytelmään ti 29.10. 13. **Bussi** 1: Lähti Pinomäki 12.20, Diavilla 12.25, 400-vuotiskoti 12.30, Rautatiepuistokatu 2 12.35, Kasvi-huoneenkadun vanhustentalo 12.40. **Bussi** 2: Lähti Väinölin kirkko 12.45, Sampo-kirkko 12.50. **Teljän seurakunta 50 vuotta**
Juhlaviikko 17.11.–24.11. Juhlaviikon diakoniatähtä 19.11. 13, luento muistisairauksista, LT, geriatrian erikoislääkäri Markus Halminen. — Ehtookoeltojen aikana, ystävyseurakuntatovereiksi viroilaisista sisarilta ja veljiltämme Juurusta la 23.11. 18, Jarkko Willman. **Teljän SYKE – Siunaavan yhteyden keskiviikko** Teljän kirkko joka ke 12.15–n. 16.30, rukoushetki 12.15 ja 16.15, lounas ja kahvi 12.30–14.30 (vap.eht. maksu). Mahdollisuus hiljentyä ja keskustella, seurakunnan työntekijöitä tavattavissa. — Avoimet ovat myös lapsille ja nuorille: mm. välipala, mahdollisuus koulutehtävi-

en tekemiseen, laupaleijä ke 13–15 18.12. saakka. **Teljän seurakunnan 50-vuotisjuhlanäyttely** Sampo-kirjastossa 15.11. asti ma 10–19, ti–pe 10–18. **Väinölin kirkko**
Valoa Elämään su 10.11. 18, Leikki-ryhmä, joht. Hanna Heinilä, Sakari Leppänen, tarjoilua ja yhdessäolaa. **Martintalo**
Messu 3.11. 15, Aku Keltto. **Raamattupiirit**
Sampolan kerhohuone joka toinen to (parilliset viikot) 18, Birgitta Komulainen, p. 040 739 2375 — **Koivula** ti 14, Liisa Syrjä p.050 370 9359. — (parittomat viikot) 17, Aino Lehtimäki, p. 044 355 7669. — **Arkkirakais**, Väinölin kirkko, joka toinen to 19 (parilliset viikot), Marjatta Hankilampi p. 044 276 5138. — **Miestenpiiri**, Teljän kirkko, joka toinen ke 18 (parilliset viikot), Jarkko Willman, p.0400 309 786. — **Ikämieskerho**, Teljän kirkko, joka toinen ti 14, parilliset viikot. — **Perherakais**, Teljän kirkko, joka toinen to 10–12. Viivähämme Raamattu-äällä, rukoukset ja lauleminen yhdessä keskustellen arjen asioita, sekä

ri Pinomäen koululla joka toinen to 13, seur. 24.10. ja 7.11. Sinikka Orjala. — **Työttömi-**
en ruokailu Esivallankatu 6 joka toinen ke (parittomat viikot) 12–15. — **Käsityökerho** to 12.30–15, seur. 24.10, 7.11. ja 21.11. Anneli Mäkelä, p. 040 5940646. — **Keskusteluapua** – Ihminen tavattavissa, maksuton vastaanotto ajanvarauksella Teljän kirkolla ke ja to. Taina Saine, TM, psykoterapeutti. p. 0400 309793.

Päiväpiirit
Puhurin ahtajat, ma 28.10. Pasi Virta, 4.11. ja 11.11. askartelua, 18.11. Silja-Maaria Kavasto. — **Sampolan Tähden päiväpiiri**, Puhurintie 13, joka toinen viikko ti 15, seur. 29.10. Silja-Maaria Kavasto, 12.11. Marja-Terttu Sundell. — **400-vuotiskoti** joka toinen ma 13, 4.11. Sinikka Orjala, 18.11. Kaisa Huhtala. — **Uudenkoiviston vanhustentalo**, Kasvi-huoneenkatu 1-3, joka toinen ti 13.30, seur. 29.10. Jarkko Willman, 12.11. Pirjo Paukkunen. — **Keskusteluapua** Väinölin kirkolla ma 4.11. 12. — **Työtupa** Väinölin kirkko, arkkipiirin maton ja poppanan kutoamista. Viikkomaksu 3 e + loimikulut. Anneli Mäkelä p. 040 594 0646 ja Maija-Leena Nuutinen p. 050 598 1539. — **Käsityökerho** Väinölin kirkolla, to 12.30–15, seur. 24.10, 7.11., Anneli Mäkelä, p. 040 5940646.

Kuorot
Kamarikuoro ma 18.30 Väinölin kirkko, Anne-Marie Grundstén, p. 0400 309 854. — **Kirkkokuoro** to 18 Teljän kirkko, Hanna Salminen, p. 0400 309 860. — **Luminoso-kuoro** sovitut pe 16.30 Teljän kirkko, Hanna Salminen. — **Keefas-kuoro** harjoittelee su ennen messua klo 16.30, Hanna Salminen. — **Iltapäiväkuoro** Teljän kirkolla alkaen to 14, Hanna Salminen. — **Lapsikuoro** Tuhamen Sydämen Väinölin kirkko ke 17.30–18.30.

Varhaisnuorisotyö
Poikakerhot
Poikien pienoismallikerho ke 18–19.30 Väinölin kirkko. — Nikkarikerho to 18–19.30 Väinölin kirkko. — Isä-poika sähly pe 17.30–18.30 Kaarisillan koulu, Isonsaaran puoli. **Työttökerho**
Luovan toiminnan ryhmä ma 16–17.30 10–14 -vuotiailla, Teljän kirkko, Eija Kymäläinen, p. 0400 309 795, eija.kymäläinen@evl.fi.

Partio

Varhaiskasvatus

Vapaita kerhopaikkoja voi tiedustella lastenohjaajilta. Immeli Koski-Tuuri p. 044 7309 668, Eeva Siira p. 044 7309 667, Sari Pirhonen p. 044 7309 680, Susan Yrjölä. p.044 7309 673

Perhekerhot Kalaholma ke. 10.30–12. — Väinölä ke. 10.30–12. — Teljä ke. 10.30–12. Perhekerhon jälkeen voi osallistua yhteiseen rukoushetkeen kirkkosalissa 12.15 ja SYKE-päivän lounaalle.

Päiväkerhot Teljän kirkko, ma ja to 9–12, ti ja pe 9–12 ja 13–16, Irmeli Koski-Tuuri. — Väinölä kirkko ma ja to 9–12, ti ja pe 9–12 ja 13–16, Eeva Siira. — Kalaholman kerho-huone, Uittomiehenkatu 8 b, ma ja to 9–12, ti ja pe 9–12, to avoin päiväkerho 17.30–19, Sari Pirhonen. — Sampo-lan kerhohuone, Puhuritie 10, ma ja to 9–12, Susan Yrjölä. — Harmaa-kartanon srk-ko-ti, Harmaalinnantie 2, ti ja pe 9–12, Susan Yrjölä. — Esi-val-lankadun päiväkerho, Esi-val-lankatu 6, ti ja pe 13–16, Susan Yrjölä.

Iltapäiväkerho Kalaholman toimipisteessä (Uittomiehen-tie 8b) 1–2 -luokkalaisten il-tapäiväkerho koulupäivinä 11–17.

Pyhäkoulut Teljän kirkko, Koi-vistonpuistikko 50, su 10–11. — Väinölä kirkko, Päkintie 1, su 12–13. — Kuvispyhäkou-lu alkaa Teljän kirkolla to 3.10. 17, joka toinen to. Ilm. ensim-mäisellä kokoontumiskerralla.

— Eskoislestadiolaisten ru-koushuone, Kolivostonpuistikko 53, parillisen viikon to 18. Tel-jän ja Väinölä pyhäkouluissa kolehdin kerää hauska koleh-tikoira tai -kissa. Eija Kymäläi-nen p. 0400 309 795, eija.ky-malainen@evl.fi.

Reposaari

Reposaaren kirkko

Jumalanpalvelus pääsääntöisesti sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 12: Su 27.10. Sa-najumalanpalvelus, Eeva-Liisa Virkkunen, Pekka Tyni. — La 2.11. Messu, Eeva-Liisa Virkkunen, Pekka Tyni. — Su 10.11. Messussa muistetaan vuoden aikana pois nukkuneita Reposaaren seurakunnan ja muiden seurakuntien Reposaareen siunattuja jäseniä. Tilaisuuden jälkeen kahvit pappilassa. — Su 3.11. Sanajumalanpalvelus, Eeva-Liisa Virkkunen, Pekka Tyni. — Su 10.11. Messu, Eeva-Liisa Virkkunen, Pekka Tyni. — Su 17.11. Juonnettu Sananjumalanpalvelus, Eeva-Liisa, Pekka Tyni.

Juha Suominen konsertti pe 1.11. 18, säestys Päivi Holkko, puhe Nillo Suhonen. Vapaa pääsy. Kolehti Reposaaren seurakunnan diakoniatyön hyväksi.

Reposaaren pappila

Raamattu- ja keskustelupiiri ti 13–14.30.

Perhekerho ti 17–18.30.

Kuntokerho ke 13–14.30.

Anittan askartelukerho lapsille to 17–19, seur. 7.11. ja 2.11.

Huovutusta Tule tekemään Aijan opastuksella neulahuovutusaskarteluja ke 18–20,

PORIN SEURAKUNNAT loka - marraskuussa 2013

Me miehet -toiminnassa uusia tuulia

Me miehet -iltoja alettiin järjestää samoihin aikoihin Naisten Kahvila -toiminnan kanssa. Naisten Kahvila viettää tänä syksynä 25-vuotisjuhliaan. Toiminnan käynnistäjä oli muun muassa **Markku Sumiala**, jonka vaimo **Marja** oli Naisten Kahvilan perustajia. Miehet haluttiin monipuoliseen toimintaan eri seurakunnista.

— Me miehet toimii edelleen työniän viitoittamana. Miehiä kutsutaan rakentumaan ja kasvamaan miehenä ja löytämään usko Jeesukseen, kertoo **Heikki Nummijärvi**.

— Tänä syksynä kokoontumisiin on saatu uusia tuulia. Viime kuussa saimme kokoontua Kodin Terrassa. Toimialajohtaja **Jussi Kaartinen** Sokoksesta ja **Lasse Schultz** Winnovasta sekä **Jarkko Willman** seurakunnasta käyttivät puheenvuoron kukin alaltaan. Lukkarin koulun pojat olivat lukeneet läksynsä, minkä huomasi heidän lauluistaan. Vierailuja eri liike- ja tuotantolaitoksiin ollaan jatkamassa, kertoo Nummijärvi.

Seuraava vierailua hän lupailee marraskuun loppupuolelle. Ensi vuoden maaliskuussa tehdään matka eduskuntaan. Myös Porin seurakuntakeskuksen illat jatkuvat.

Me Miehet pe 25.10. klo 18 Porin seurakuntakeskus. Vierailijoina Sastamalan miehet ja lauluryhmä Pasuuna sekä ydinpappi **Sakari Leppänen**. Illan isännöi **Jukka Valkama**.

Olkiluodon ydinvoimalan työmaapappi Sakari Leppänen on mukana Me miehet -illassa.

seur. 30.10., 6.11. ja 20.11. Tarvikemaksu 5 euroa, sis. opeutuksen, materiaalin sekä kahvit

Diakonin vastaanotto

Ke 9–12, kuukauden viimeinen ke 9–11, muina aikoina sopimuksen mukaan p. 0400 309 752.

Seurakuntatalo

Kuodontamahdollisuus joka päivä, tarvittaessa opastetaan, p. 050 328 6975.

Yhteinen toiminta

Kehitysvammaistyö, Itäpuisto 14, 2. krs. Kehitysvammaisten päiväkerho ke 20.11. 13–14.30 — Kehitysvammaisten iltakerho ti 17.30–19, seur. 29.10. ja 12.11. — Kehitysvammaisten vanhemmat, Tukikeskus, Eteläpuisto 10 B, 2. krs. ma 28.10. ja 11.11. 13–14.30.

Mielenterveysyö Srk-keskus, Eteläpuisto 10 B, 2. kerros. Mielenterveyskerho, Tukikeskus ma 4.11. ja 18.11. klo 13–14.30.

Kuurot Kuurojen yhdistys, Länsipuisto 26: Raamattuhetki Seniorikerhossa to 41.10. ja 21.11. 12. — Jumalanpalvelus su 17.11. 12. — Muualla: Lähetyspiiri ti 5.11. 14, Eteläpuisto 10 B, 2. krs. — Martti Luther – Virilijärju viinitarhassa -näytelmä myös viittomakielisenä. Ilmainen, Teljän kirkko, Kolivostonpuistikko 50.

Näkövammaisten kerho to 24.10. 13–14.30, srk-keskus, 2. kerros.

Päihde- ja kriminaalisyö avoin ryhmä ma ja ke klo 9–11. Eteläpuisto 10 B, 2. kerros.

Katulähetys pe 18, Eteläpuisto 10 B, 2. kerros.

Hiljaisuuden viljely

Hesytystä rukousperinteestä ke 30.10. 18, srk-keskus, Eteläpuisto 10 A, 2. krs. Alustus rovasti Veijo Järvinen. — **Pyhäinpäivän hiljainen ilta** Metsäkappelissa la

2.11. 18. Musiikkia, runoja, hiljaisuutta, Pirjo Tiira.

Leskien klubi

Ma 28.10. 15.30–17. Tiedot Satu Katila, p. 0400 309 784.

Me Miehet

Kokoontuminen pe 25.10. 18, seurakuntakeskus, Itäpuisto 14, ks. laatikko.

Kiitosjuhla Su 24.11. 14, Radio Dei 10 vuotta Satakunnassa, Teljän Kirkko. Mukana mm. Jaana Pöllänen ja Ville Uusitalo, Heikki Nummijärvi, Kristiityt Yhdessä ry:n yhteyspäällikkö Johanna Komonen, Pekka Vaismaa. Kahvitarjoilu.

Muumun Kamari

Seurakuntakeskus, Itäpuisto 14. Avoinna ma–pe 11–15. Viikko-ohjelma: Ma viikon avaus 11.30. — Ti tuoli-jumppa 12. Sanoja ja säveliä 13, parilliset viikot. Kamarikerho käsityön ystäville 13. — Ke Ohjelmatuokio 13. — To tuoli-jumppa 12. Hartaus 13. — Pe 8.11. 11.30–14.30 joulukorttien askartelu. — La Kummikerho 12–14. — Su kaikille avoin sunnuntaikerho 13–15.

Työtö Eteläpuisto 10 B, kellarikerros. Ke 10–14.

Leskien klubi ma 26.8. 15.30. **Syysmyyjäiset** ke 30.10. 11–13. Leivonnaisia, käsitöitä, arpajaiset.

Naisten Kahvila

Kirkkoilta ”Hiljaisuuden ilta” to 31.10. 18, Keski-Porin kirkko, Eeva-Riitta Koivisto.

25-vuotisjuhla su 17.11.: Juh-lajumalanpalvelus 10, Keski-Porin kirkko. 16 pääjuhla, Porin srk-keskus, Itäpuisto 14. **Juhlanäyttely** 11–23.11. Porin kaupunginkirjasto, Gallen-Kallelankatu 12.

Sanan siemeniä -ilta to 7.11. 18, Annan armolle mahdollisuus -sarjassa aihe ”Armo arjen voimavarana”, puhe kasvatustieteiden maisteri Taija Aaltonen, Porin srk-keskus, 1. krs kappeli.

Ylistysilta pe 25.10. ja 22.11. 18, Porin srk-keskus, 5. krs. musiikkisali. Miesissä Hanna-Maria Vahala ja vieraillevia musikoita.

Nuoret aikuiset

Cafe Huone illat joka toinen pe 19, 25.10. Dad’n’Cool, Helena Kuusiranta 8.11. ObG, 22.11. Charis.

Katse tulevaan – tositarinoita lähetystyöstä nuorille aikuisille Cafe Huone -illoissa. Tied. Silja-Maaria Kavasto, p. 0400 309 787 ja Helena Kuusiranta, p. 0400 309 733.

Nuorten aikuisten raamatupiiri kokoontuu erikseen sovittavina aikoina, Silja-Maaria Kavasto.

Sotiemme veteraanit

Hengellinen kuukausita-paaminen pe 25.10. 13.30, srk-keskus, 2. krs.

Holy Eucharist

Mikonkatu 8 Church in Pori with the Anglican Church in Finland Holy Eucharist at Seurakuntakeskus, Itäpuisto 14, Sundays at 12.30 next 3.11.

Maahanmuuttajat

Ystävyysttä yli rajojen pe 1.11. 18, Eteläpuisto 10 B, katutaso. — Friday Night Fellowship fri 1.11. 6 p.m. at Eteläpuisto 10 B, street level.

Torstai-Akatemia

Keski-Porin kirkko 150 vuotta, esittely urkumusiikin kera to 14.11. 14, Keski-Porin kirkko.

Tuomasmessu

Su 3.11. klo 18.

Kristilliset yhdistykset

Eskoislestadiolaiset, Kolivostonpuistikko 53: Käsitöillä to 24.10., 7.11. ja 21.11. 18. — Varhaisnuorten ilta Vaahteralla, Puomitie 16, pe 25.10. 18. — Seurat su 27.10., 3.11. ja 17.11. 15. — Pyhäkoulu ja raamattuiltoja to 31.10. ja 14.11. 18. — Pyhäinpäivä ja seurat la 2.11. 15. — Varhaisnuorten ilta pe 8.11. 18. — Seurat ja isänpäivän kahvit su 10.11. 15.

ta ”Ovatko juutalaiset Jumalan valittu kansa?” su 27.10. 17, srk-keskus, musiikkisali, 5 krs. alustus lähetysteologi Juhani Koivisto, puheenvuoro Reijo Heikkilä. Alustusten jälkeen kysymyksiä ja keskustelua, juonto Raija Majanen. — Teemailta ”Miten suhtautua omaisuuteen?” su 17.11. 17, rovasti Pekka Jokiranta, alustus ja keskustelua, juonto Pentti Heinilä. — Kohtaamispaikka su 3.11. 17, Noor-markun srk-talo, Heikki Nummijärvi, Kari Penttinen, Rampe Törmälehto, ehtoollinen, lapsille pyhäkoulu, ilta kahvi/tee. — Kohtaamispaikka su 10.11. 17, Länsi-Porin kirkko, Arni Hukari, Mika Kyytinen, ehtoollinen, pyhäkoulu, ilta kahvi/tee. — Café Paussi pe 15.11. 18.30–20, Kahvila Woi-maTila, Antinkatu 14, ”Entäs sit ku menee överiks? – työssä tai elämäntilanteessa uupuneet”, alustus Matti Vuolanne. — Lähetystyön kuulumisia kaukomailta ti 19.11. 18–19.30, Teljän srkn kerhohuone, Puhuritie 10, ”Etio-pian aika”, Johannes ja Leena Heinola kertovat työstään Etiopiassa. — Ketjünkokoajat ke 20.11. 13–14.30, Porin srk-keskus, 4. krs.

NTKY, Esivallankatu 6. Sunnuntain yleisötillaisuus 27.10. 15. — Yhdistyksen syyskokos ke 13.11. 18. — Kultaisen län kerho ma 13 joka toinen vko, parilliset viikot. — Raamattukeskustelupiiri ma 15, joka toinen vko, parittomat viikot. — Nuorten ja aikuisten keskustelupiiri su 14.30, joka kkn 1. su, Liisankatu 26 as 32.

Perin Seudun Kristilliset Eläkeläiset Kokoontuminen ti 29.10. 12.30, ehtoollinen, seur. 12.11.

Rauhanyhdistys, Louhentie 1. krs. kirkko la 26.10. 18. — Seurat su 27.10. ja 10.11. 16. — Julkaisuilta ke 30.10. 18.30. — Pyhäinpäiväseurat 2.–3.11.: La 2.11. 14 seurat, 17 seurat ja ilta kyllä. Su 3.11. 10 messu Keski-Porin kirkossa, jälk. ruokailu Rauhanyhdistyksellä, 13 ja 16 seurat, Perttu Mäkimartti, Kari Palomaa, Seppo Parkkila. — Ompeluseurat kodeissa ke 6.11. 18.30. — SPR:n seurat to 14.11. 18.30, Pihlavan srk-talo, Eero Kaski, Pentti Räisänen. — Rippikoulun kodin ilta pe 8.11. 18.30. — Keskusteluita la 9.11. 18, Tiistai-kerho 12.11. 13. — Ompeluseurat ke 13.11. ja 20.11. 18.30.

Miesten ilta la 16.11. 18. — Seurat, vieraillevat puhujat su 17.11. 16. — Torstai-kerho 21.11. 18.30. — Seurakuntapäivä su 24.11. 13, alustus Tapio Holma, aihe Evankeliumi on Jumalan voima.

Siioninvirsiseurat seurakuntakeskuksessa, Itäpuisto 14, 1. kerros. Seurat joka toinen To 19, seur. 31.10. ja 14.11.

Tämän vuoden Pori Organ festivaalilla esiintynyt nuori urkuvirtuosi **Pétur Sakari** soittaa sarjassa perjantaina 8.11. klo 19. Konsertin ohjelmassa on muun muassa ranska-

Jouluvaellus Porin seurakuntakeskuksessa la 23.11. ja la 30.11. Näytöksiä klo 10–14.15.

Koululaiskonsertit tutustuttavat urkumusiikkiin. Porilaislapsille ja nuorille esiintyy urkutaiteilija **Pétur Sakari**. Hän konsertoi myös perjantai-iltana 8. marraskuuta.

Urkureita ja kuoromusiikkia Keski-Porin juhlasarjassa

Keski-Porin kirkon juhluvuosi huipentuu uuteen kantaattiin 1. adventtisunnuntaina.

Keski-Porin kirkon 150 vuotta juhlasarja jatkuu sunnuntaina 27.10. klo 18 Yhdysvaltalaisen **Colin Andrewsin** urkukonsertilla. Konsertin otsikkona on ”Musiikkia kolmesta kaupungista”. Konsertin runkona on Lontoossa, Leipzigissa ja Pariisissa vaikuttaneiden säveltäjien musiikki.

— Kuulemme konsertissa mm. J.S. Bachin riemullisen Preludin ja Fuugan d-duuri sekä Joseph Bonnetin taiturilliset Konserttivariaatioita. Andrews on parhaillaan levyttämässä Olivier Messiaenin urkuteosten kokonaislevytystä. Myös Porin konsertissa hän soittaa Messiaenin musiikkia, muun muassa osan säveltäjän upeasta teoskokonaisuudesta Kristuksen taivaaseenastuminen, kertoo urkuri **Juhani Romppanen**.

Andrews toimii urkujoenjoiton professorina Indianan yliopistossa Yhdysvalloissa, hän on myös Indianan Presbyteerisen kirkon musiikin johtaja. Colin Andrews nimettiin äskettäin ”Grand Orgue Trinité Messiaen”-yhdistyksen kunniajäseneksi ansioistaan Olivier Messiaenin teoksien esittäjänä.

Pétur Sakari soittaa marraskuun alkuvuikolla myös kolme juonnetta koululaiskonserttia. Porilaisten alai- ja yläasteiden oppilaat on kutsuttu juhluvuoden merkeissä Keski-Porin kirkkoon tutustumaan hienoon urkumusiikkiin.

Pétur Sakari myös koululaiskonserteissa

Tämän vuoden Pori Organ festivaalilla esiintynyt nuori urkuvirtuosi **Pétur Sakari** soittaa sarjassa perjantaina 8.11. klo 19. Konsertin ohjelmassa on muun muassa ranska-

Reijo Pajamo juontaa kuorokonsertin

Marraskuun kuorokonsertissa sunnuntaina 17.11. klo 18 esiintyvät Sekakuoro Tempori ja Naiskamari-kuoro Sempre-Balanssi **Ognian Vassilevin** johdolla, uruissa on Ju-

hyvä kysymys

Virsistä kisailua

Länsi-Porin kirkolla järjestetään tiistaisin virsi-iltoja. Yhtenä kimmokeena on ollut Suomen Kirkkomusiikkiliiton virsikirja. Mistä on kysymys, kanttori **Leelo Lipping?**

— Suomen Kirkkomusiikkiliiton järjestetty virsitetoutta ja virsilaulua testaavan kisan. Siihen voivat osallistua kaikki rippikoulun käyneet nuoret ja aikuiset kolmitoista nelihenkinen joukkuein. Virsikirjasta saimme hyvän syyn virsi-il-

toihimme. Laulaminen on kuitenkin tärkeintä.

Eli ei tarvitse kiinnostua kisailusta tullaan virsi-iltaan?

— Laulamaan voi tulla, vaikka ei osallistuisikaan kilpailuun. Virsikirja on ollut vain yksi sysäys virsi-iltoihin.

Koska virsi-iltoja järjestetään jallaillaista ohjelmaa niissä on?

— Virsi-iltoja on Länsi-Porin kirkolla joka tiistai klo 19 marraskuun loppuun asti. Virsiä ei pelkästään lauleta, vaan myös virsien taustatella kerrotaan. Kisassa ei pelkällä laululla pärjää, vaan virsistä pitää myös tietää.

Virsikisan alkukilpailussa on 40 virstä, yhden illan aikana käymme läpi kahdeksan virstä. Vetovastuuta vuorottelemme kanttori **Sakari Salmisen** kanssa.

Siddhakala uskoo tulevaisuuteen

Kummioppilaat ottavat iloisiin vastaan koulu- ja muita tarvikkeita.

— Jos en olisi päässyt mukaan kummi-ohjelmaan, olisin päätenyt luku-taidottomaksi kylänaiseksi, toteaa 14-vuotias nepalilainen **Siddhakala Kulal** Pinan kylästä Mugusta.

Mugun lääni on yksi Nepalin köyhimmistä, vähiten kehittyneistä ja vaikeimmin tavoitettavista läänistä. Suomen Lähetysseuran kummi-ohjelma tulee siellä sadan alakastisen eli dalit-tytön koulunkäyntiä.

Kummi-ohjelman kautta autetaan tyttöjä, joilla ei muuten ole mahdollisuutta koulutukseen. Koulu on ilmainen viidenteen luokkaan saakka, joten kummi-ohjelmassa mukana olevat opiskelevat kuudennelta luokalta ylöspäin. Ilman tukea dalit-lapset, varsinkaan tytöt, eivät usein pääse kouluun.

Siddhakala asuu isänsä, veljensä ja siskopuolensa kanssa pienessä kivitalossa. Siddhakalan ollessa vauva isä lähti monen muun isän tavoin Intiaan töihin hiilikaivokselle. Isän ollessa Intiassa perheen äiti kuoli, Siddhakala oli vasta seitsemän kuukauden ikäinen.

Isä palasi Muguun, mutta elämä oli rankkaa. Hän elätti perhettään hoitamalla naapurin karjaa. Palkaksi hän sai viljaa ja joskus lihaa, mutta ei rahaa. Ilman rahaa hän ei voinut kouluttaa lapsiaan, vaikka ymmärsi, että se olisi tärkeää.

— Omasta pienestä maatilakustamme riitti ruokaa vain kolmeksi kuukaudeksi vuodesta, Siddhakalan isä kertoo.

Siddhakala kuitenkin yritti käydä koulua. Hän työskenteli naapurin pellolla ansaitakseen vähän rahaa.

— Keräsin vanhoja vaatteita vaatteikseni ja olin nälässä koko ajan, Siddhakala muistelee.

”En mene lapsena naimisiin”

Siddhakala Kulalin elämä muuttui draamattisesti kolme vuotta sitten, kun hän pääsi kummi-ohjelmaan. Kummi-ohjelman kautta hänen koulumaksunsa maksetaan. Hän sai kyniä, vihkoja, kirjoja, koulupuvun ja muita vaatteita, koululaukun, kengät, sukkaa, laskimen ja jopa satsevarjon!

— Yhtäkkiä aloin uskoa tulevaisuuteen, Siddhakala sanoo.

Siddhakala opiskelee ja käy myös kylän lasten kerhossa, jossa opetetaan monia hyödyllisiä, kuten hygieniaan ja siisteyteen liittyviä asioita.

Hän kertoo kaikille tarinan omasta nuorena kuolleesta äidistään.

— Minä en suostu menemään lapsena naimisiin, kuten äitini joutui. Aion todistaa tämän sitoumukseni käytännössä ja olla esimerkiksi muille! Siddhakala sanoo päättäväisesti.

Mugussa on todettu, että dalit-perheiden arvostus on kasvanut, ja perheet ovat ylpeitä koulutetuista perheenjäsenistään. Sekä dalitien että tyttöjen syrjinnän raportoidaan vähentyneen.

Mugun kummi-ohjelma alkoi vuonna 2005. Tällä hetkellä Mugun dalit-tytöistä koulua käy 20 prosenttia enemmän kuin dalit-tytöistä muualla Nepalissa. Kummi-ohjelma on osa *United Mission to Nepal* -järjestön hanketta, jota Suomen Lähetysseura tukee ja saa siihen ulkoministeriön kehitysyhteistyövara.

SUOMEN LÄHETYSSEURA/
teksti on muokattu Anni Takon kummikirjeestä

MAIJA-LEENA SEPPÄLÄ

Jo huokaus on rukous

Itkulla kuuluu olla alku ja loppu kuten laulullakin.

Pyhäinpäivän lähestyessä hiljentyminen saattaa liittyä vaikeita tunteita, kun muistamme poisnuikkuneita läheisiämme. Silloin apu voi löytyä vaikkapa musiikista. Keskiäikaista rukouslaulua opettava **Hilkka-Liisa Vuori** tietää, että mietiskelevä laulu on tie läsnäoloon ja lepoon.

Musiikin tohtori Hilkka-Liisa Vuori kiinnostui mietiskelevästä äänestä musiikinopettajaopintojen aikana Sibelius-Akatemiassa. Kiehto- ja etnomusikologia vei mukanaan. Erityisesti mongolialainen yläsävel-laulu lumosi Hilkka-Liisan.

— Eri kulttuurien mietiskelevään yläsävellauluun tutustuttuani kään-sin kasvot omaan historiaamme. Oli hienoa huomata, että myös omasta luostarien lauluperinteestämme löytyi mahtavan puhdasta ja kirkasta yläsäveliä sisältävää laulua.

Hän halusi opintojensa kautta selvittää musiikin olemuksen lisäksi perimmäisiä kysymyksiä ihmisyydestä, rukouksesta ja elämästä. Älyllisesti kuormittavassa ajassamme äänenkäyttö on yksi kanava kehoillisuuteen.

— Ääni kertoo hyvin paljon voinnistamme ja persoonastamme. Rukouslaulukurssit ja -retriitit ovat lisänneet ymmärrystäni äänen hoitavasta vaikutuksesta. Kun ihminen alkaa laulaa psalmin tai virren säkeistöä, hänen pulssinsa ja verenpaineensa laskevat ja mieli rauhoittuu. Tapahtuma on ihanan kokonaisvaltainen - vaikuttaako mielen rauhoittuminen kehon rauhoittumiseen vai päinvastoin? Kutsun tätä prosessia positiiviseksi oravanpyöräksi.

Luostarilauluissa iloa ja mystiikkaa

Hilkka-Liisa Vuoren mukaan tuhat vuotta vanhat luostarilaulut sisältävät hioutunutta perinnettä, johon on tallentunut paljon olennaisista ihmisyydestä. Sävelkulut välittävät erilaisia tunteita ja tunnelmia mystisyydestä iloon ja kaipaukseen. Niillä on paljon annettavaa pysähtymistä kaipaavalle ihmiselle.

— Tavallinen laulu on usein enemmän esittävää ja suuntautuu kuulijoille. Mietiskelevässä laulussa lähtökohdaksi on, että äänen resonanssio pyritään ensin kokemaan omassa kehossa, käden avulla tunnustellen. Ulospäin kuultava ääni ei ole kovin suuri. Ensin soi keho, sitten sointi välittyy tilaan. Laulu koetaan jakavana ja hoitavana.

Ensin soi keho, sitten sointi välittyy tilaan.

Laulu rauhoittaa kehon ja mielen. Hilkka-Liisa Vuori kutsuu sitä rauhoittumisen positiiviseksi oravanpyöräksi. Vuori asuu Espoossa, hänen vaarinsa Arvo Kataja oli Porin Lyttylästä.

Mitä minulle kuuluu juuri nyt?

Vuoren mukaan meditaatio ja rukouslaulu auttavat ihmistä pysähtymään käsillä olevaan hetkeen. Ääni on väline hiljentymiseen. Kursseilla Vuori on saanut palautetta, että psalmijakeiden toiston kautta ihm-

set ovat tunnistaneet omat tunnetilansa paremmin. Tarvitsemme lepoa tietääksemme, mitä meille kuuluu.

Vanhon kirkkolaulujen kautta Vuori on huomannut, että virsien ns. molli onkin enemmän lohtua. Sama pätee vanhoihin tuutu- ja kansanlauluihin, joita hän kuvaa enemmänkin kaihoisiksi kuin surullisiksi.

si. Surumielisyyden seassa tuikkivat toivonkipinät kauniisti.

— Surevalle tekisi hyvää laulaa niin, että itku saisi tulla laulun läpi. Silloin laulu kääntyisi lohduttavaksi. Tosin huokauskin voi riittää helpottamaan surua ja taakan kantamisen tunnetta. Mielestä-

Heikki Tuuli ni syvä huokaus on lähin levon ääni, Vuori pohtii ja jatkaa: Jo huokailu on rukousta. Äänellä huokailu on jo rukouslaulu.

Erityisesti itäsuomalaisessa perinteessä esiintyneet itkuvirret ovat yksi "äänellä hoitumisen puoli". Vuori kertoo viehättyneensä tässä perinteessä erityisesti siitä, että ennen vanhaan kylissä oli ammattitkijä, jonka kanssa kokoonnuttiin yhdessä itkemään.

— Itkijänainen huolehti kaikki itkuun ja myös itkusta pois. Itkulla kuuluu olla alku ja loppu kuten laulullakin. Myös vanhoissa rukouksissa antaudutaan tunnelmaan.

Psalmiit hoitavat, laulu rentouttaa

Hilkka-Liisa Vuori on opettanut psalmilauluja jo toistakymmentä vuotta. Syyskuun loppupuolella Junnin leirikeskuksesta järjestetyssä psalmilauluretriitissä hiljaisuuden katkaisivat rukoushetket, joiden aikana laulettiin yhdessä psalmeja. Lauluhetkeä ennen psalmien opetteluun käytettiin puolisen tuntia. Psalmilauluretriiteissä yhdessä laulaminen on yhteistä rukousta. Entisaikojen luostarielämässä psalmiit olivat kaiken perusta – kaikki 150 psalmia laulettiin läpi joka viikko.

— Psalmien hoitavuus perustuu niiden henkilökohtaisuuteen. Niitä laulaessa nousevat tunteet vahvasti pintaan. Oman kehon resonanssin kuunteleminen vie matkalta omaan itseen ja omaan kehoon. Oman temppelin tunteminen vahvistuu, liikkumattomuuden sijaan huomaammekin sen olevan soiva ja värähtelevä tila.

Vuori on kehittänyt myös Synnytyslaulu – rentoutumismenetelmän. Synnytyslaulussa ääntä käytetään rentoutumiseen ja kivun lievitykseen. Ääni voi lievittää myös muunlaisten kipujen tuntemusta, kuten vaikkapa reumapotilaiden kipuja.

— Laulu ilahduttaa, rentouttaa ja hoitaa. Jokaiselle kuuluu oikeus laulaa ja käyttää ääntään ilmaisuun. On ihmisiä, joita on lapsena kielletty laulamasta. Jos sanotaan, että "älä sä nyt laula" on sama kuin sanottaisiin, että "älä sä nyt ole olemassa". Koskaan ei ole liian myöhäistä aloittaa laulamista, vaikka pientä hyräilyä, oman hyvinvointinsa tähden ja juuri omalla äänellä.

LILLIMARI LEHMIJOKI

Eks tiä

Porin vanhin kirkko

Ensimmäinen Ahlaisten kirkko valmistui vuoteen 1693 mennessä kirkonmäärä nykyisen kirkon lähelle. 1700-luvun alun isovihan aikana kirkko kärsi huomattavia vaurioita, ja rauhan tullessa se oli miltei rauniona.

Ahlaislaiset esittivät korjaussuunnitelmaa valmisteltaessa, että he saisivat rakentaa kivikirkon tilalle puukirkon. Poikkeuslupaa perusteltiin silloisen kappeliseurakunnan pienuudella ja vähä-

raisuudella. Kuninkaallinen Majesteetti ja Turun tuomiokapituli myöntivät anomukseen ja hyväksyivät vuonna 1794 Ahlaisten kirkon piirustukset.

Rakennustyöt aloitettiin vuonna 1795 rakennusmestari **Salomon Köykkä-Köhlströmin** ja 140 miehen voimalla. Työ eteni joutuisasti ja kirkko otettiin käyttöön seuraavana vuonna. Kirkko oli hirsiseinäinen, suorakaiteen muotoinen, kaksilaivainen pitkäkirkko,

jonka eteläseinällä sijaitsi asehuone ja pohjoispuolella sakasti. Tuolloin rakennettu saarnastuoli on entisöitynä kirkossa edelleen.

Kirkkoa kohennettiin pitkin 1800-lukua. Ensin hirsiset ulkoseinät laudoitettiin, ja maalattiin myöhemmin punaisiksi. Kappeliseurakunnan väliluvun kasvaessa ahdasta kirkkoa laajennettiin vuonna 1860 rakennetun länsipäädyn parven avulla. Samalla kirkon ulkopuoli maalattiin keltaiseksi.

1900-luvun lähtyessä kirkon kunto todettiin taas heikoksi. Vuonna 1903 hyväksyttiin arkitehti **Josef Stenbäckin** laatimat korjaussuunnitelmat. Korjaukset saatiin valmiiksi vuonna 1909, ja arkkipiispa **Gustaf Johansson** vihki uudistetun kirkon piispantarkastuksen yhteydessä.

Tässä korjauksessa kirkko sai

nykyisen muotonsa. Kirkosta muodostui ristikirkko, jonka molempiin sakaroihin rakennettiin parvet. Pohjoisseinän sakasti siirrettiin alttarin taakse, ja länsiparvelle sijoitettiin Thulen tehtaalta hankitut 16 äänikertaiset urut, jotka ovat edelleen käytössä Ahlaisten kirkossa.